

N U D L E

REGIONÁLNÍ OBČASNÍK
RODNÉHO KRAJE FRANTIŠKA KUPKY

1/2022

Vydává spolek ABAKUS

Není financováno z veřejných zdrojů.

„RODÁCI SVĚMU MĚSTU“

Naše Poštouna se rozrostla o další exponát. Opočenský rodák Jirka Pavlíček s rodinou nám z Prahy poslal krásný dárek - spojovatelnu pocházející z dob počátků telefonování v Čechách. Čeká ji ještě zrestaurování (pošt mistr spěšnoved Sýkora z F. L. Věka, tvůrce nových slov, by řekl „vykonání krasovzhledu“), aby dělala radost malým i velkým návštěvníkům našeho buditeckého informačního centra.

OBSAH

Nudličky z regionu **str. 6-11**

Od Maxmiliána do světa / Cesta za snem / Podorlicko klasik - Veteran Rallye / Jak jsme zahájili školní rok / Pod pokličku našich hostů / Kultura v Dobrušce / Archlebovo ožívá / Kittelovo muzeum

Revize **str. 12-19**

Naše rozhledny / Za malířem Kupkou přijeli novináři ze Slovenska / Père Lachaise na konci září / Pic kozu do vazy. Proč? / Na rohu Kupkova náměstí a Zámecké ulice

Genius loci míst místních **str. 20-25**

Vzkříšení Nejsvětější Trojice / Chata s krásným jménem / Černá kronika

Homo regionalis **str. 26-37**

Nenápadní nezbytní / Učitel hudby / Chemikář - skvělý výtvarník / Kamarád s velkým srdcem / Harmonikářka z hor / Kamarádi z Podloubí / Patriot nejen dobrušský / Čanderák / Milostivá paní, děti nosí Čáp / Řezbářka ze Sedloňova

Homo Čepelka **str. 38-39**

Ze schránky U Maxmiliána **str. 40-52**

S Barunkou do roku 2022 / Srdcaři / Zbabělci / Nabídka Knihovny U Mokřinky / Špačkovy krajiny / Varhany s rodným listem / Nebeská pošta / O zakletém čertovi / Na návštěvě knížete pána / Se stélou ze Zámečku u Plzně

Na rozhlasových vlnách

V rubrice Pár minut pro M+M, vysílané pravidelně na Country Radiu mezi 18. a 19. hodinou v pondělí a reprízované v úterý, zavítá Miloň Čepelka často do Rodného kraje Františka, aby představil posluchačům významné osobnosti, turistické zajímavosti i společenské události. Vybrané pozvánky si můžete vyzvednout z naší poštovní schránky prostřednictvím QR kódů.

Vážený čtenáři,

regionální občasník NUDLE vydával spolek ABAKUS v roce 2006 - 2007 ve spolupráci se studenty a pedagogy dobrušských středních škol. Nezaujatý studentský pohled na svět a reakce na všední události v okolí, komentované bez ohledu na většinový názor, získal občasník oblibu u veřejnosti a přispívali do něho i externí dopisovatelé.

V aktuálním mimořádném vydání opět používáme grafické prvky (autor Andrej Zahoradský, v dané době student gymnázia) dnes již historické tiskoviny a zaměřujeme se na osobnosti, jež by právem mohly nést označení „buditelé obcí Rodného kraje Františka Kupky“. (© 2006, Spolek ABAKUS)

Nahlédněte s námi, co se v loňském roce událo, a přijměte zároveň pozvánku k návštěvě společenských akcí a turistických zajímavostí v našem kraji.

A protože je v současnosti základnou naší redakce Poštouna U Maxmiliána, nelze se divit, že mnohé fotografie jsou právě z míst bývalé Dukovy trafiky a jejich nedílnou součástí je nynější poštouník. Není to z jeho samolibosti - stal se stálou rekvizitou. Pro mnohé figurkou, která tak jako razítko Poštouny slouží k prokázání návštěvy Opočna. Na fotografiích, které vás na stránkách NUDLE provází, jsou opočenští rodáci i naši přátelé. Někteří z nich vám posílají prostřednictvím naší poštouny přání: „*Šťastnou plavbu v roce 2022 a letech následujících*“.

Kraj

**Šťastnou plavbu
v tomto a příštích letech
vám přeji rodáci a přátelé
Rodného kraje Františka Kupky.**

Jirka Pavlíček s manželkou zásobují naši Poštounu nejen starožitnostmi, ale především životní pohodou plnou optimismu.

Od Maxmiliána do světa

Všechny cesty vedou k Poštouně U Maxmiliána v Opočně. A odtud za zajímavostmi do celého Rodného kraje Františka Kupky. Možná se dostane i do turistických průvodců jako rozcestník Poštouna U Maxmiliána. Prochází tudy červená i žlutá turistická značka, o čemž svědčí fotografie, jež je zároveň poděkováním všem značkářům z Českého klubu turistů, kteří dbají, abychom při toulkách vlastní nezbloudili, a pečují bezplatně o turistické značení.

Cesta za snem 2021

Metrostav handy cyklo maraton – je charitativní štafetový závod, postavený na myšlence překonávání limitů, na spolupráci a posouvání hranic možného. Každý tým má svého hendikepovaného člena. Cílem je zvládnout v časovém limitu 111 hodin 2 222 kilometrů napříč celou Českou republikou.

X. ročník se uskuteční 26. 30. července 2022.

U poštouny zahájil své soustředění na cyklomaraton tým EPP), jehož členem je hendikepovaný ironman Michal Šiška a jeho kamarád Jiří Oubrecht z Pohorí. Ve své kategorii zvítězili. Snímek byl součástí velkoplošné projekce při slavnostním startu týmu na Václavském náměstí i při převzetí vítězného poháru. Velká pocta pro naši Poštounu.*

)* Díky mobilní aplikaci EPP - Pomáhej pohybem může uživatel vlastním pohybem podpořit rozmanité prospěšné projekty Nadace ČEZ.

Podorlicko klasik Veteran Rallye

V sobotu 21. 8. 2021 odstartovalo v Novém Městě nad Metují téměř 60 historických vozů na trať dlouhou 90 kilometrů, vedoucí podhůřím Orlických hor s cílem v Dobrušce. Jedním z kontrolních stanišť byla Poštouna U Maxmiliána v Opočně. Diváci se na vlastní oči mohli přesvědčit o pestrosti značek vozů zúčastněných posádek. Příští ročník se pojede v roce 2023.

Ford Thunderbird ze 70. let minulého století a Velorex vyráběný ve Velodružstvu Solnice. Výroba tříkolového Velorexu byla ukončena v roce 1971. Foto: Petr Kulich.

Rodáci a přátelé Rodného kraje Františka Kupky

Opočenský rodák Miloš Rotter vzpomíná: *Od roku 1943 jsem žil na Trčkově náměstí čp. 13. V roce 1946 naše rodina následovala exod řady opočenských občanů do Vrchlabí. Odjeli tam i tři Brandejsové, bratři mé matky, Říhovi i profesor hudební školy J. V. Kratochvíl. Po vystudování*

matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy jsem se stal Pražákem a na fakultě s částečným úvazkem pracuji dodnes. Do Opočna se s manželkou Alenou rád vracím na chalupu na Švamberku, kterou postavil můj otec.

NUDLIČKY Z REGIONU

Jak jsme zahájili školní rok 2021/22

Na začátku září se na pozvání poštouníka z Poštouny U Maxmiliána v Opočně sešli na jedné straně zástupci budoucích školáků-prvňáčků a na druhé straně živnostníků z měst, ve kterých prožil své dětství a mládí malíř František Kupka. Na závěr malé sešlosti s výhledem do blízkých zítřků popřáli mnoho zdaru v novém školním roce jak sobě, tak všem dětem, rodičům i učitelům, a pro dobrý příklad se vyfotografovali: žačka první třídy Tea Tošovská s maminkou, keramička Markéta Škopková z Jaroměře, kovář Ondřej Požár z Dobrušky a poštouník Jiří Králíček z Opočna. Ten za celý spolek ABAKUS, autora projektu Rodný kraj Františka Kupky, prvňáčkům připravil k jejich slavnostnímu dni zvláštní pohlednici. Tu si děti 1. září cestou ze školy mohly před fotoaparáty svých rodičů za poštouní přepážkou Poštouny U Maxmiliána na památku orazítkovat.

—bor—

Pod pokličku našich hostů

KOVÁŘSTVÍ POŽÁR

Po několika desítkách let byla v sobotu 7. srpna 2021 slavnostně otevřena a zprovozněna kovárna v Kostelní ulici v Dobrušce. Nechybí tu výheň, kovařdina nebo dmychadlo. Umělecký kovář z Lična Ondřej Požár zde provozuje svoje řemeslo, splnil si tím sen.

Kresba: Ak. mal. Jiří Škopek

Pro veřejnost otevřeno

Pondělí a středa
16 - 18 hodin

Sobota
9 - 12 a 13 - 17 hodin

Kovářský fortel
si mohou zkusit i děti.

MARKÉTA ŠKOPKOVÁ - Bastion IV

Výtvarnice Markéta Škopková nás zve společně s redaktorkou a fotografkou cestovního portálu (kamsevydat.cz) Janou Schlitzovou do Jaroměře-Josefova, Bastionu IV, místa oázy klidu a bezpečí v tolik uspěchaném světě, který je živým svědectvím skutečnosti, že člověk i se svými sny a touhami může žít v souladu s přírodou a jejími zákonitostmi.

Jádrem spolku je několik umělců, kteří v prostorách Bastionu IV tvoří a mnohá ze svých děl tu i vystavují. **Petr Novák** z Jaroměře, akademický sochař, se zaměřuje na figurální tvorbu, v níž převládají motivy žen a koní. Práce se dřevem učarovala otcí a synovi Paďourovým. **Jan Paďour**

st. se věnuje drobné dřevořezbě a betléjářství. Dalším umělcem je měditepec **Vojtěch Jirásko**, který je zároveň ilustrátorem knih. Ve zdejší Galerii Prachárna můžete obdivovat díla keramičky **Markéty Škopkové**, která s velkou péčí vytváří figurální plastiky, dekorativní a zahradní keramiku, fontány, svítílny..., a obrazy malířky **Báry Smékalové**, které jsou plné rozmanité symboliky a v nichž se odrážejí silné osobní prožitky.

Umělecká kolonie Bastion IV pořádá i řadu akcí pro veřejnost. Výstavy současného výtvarného umění, koncerty, kurzy kreslení figury podle živého modelu, filmově vzdělávací klub, výtvarné dílničky pro děti a další. V současnosti procházejí venkovní části Bastionu IV rozsáhlou rekonstrukcí v rámci dotačního programu rekonstrukce pevnosti Josefov, po jejímž skončení se letos na jaře program pro veřejnost ještě více rozšíří.

Více na webu i na facebooku, bastionivjosefov.com.

ŠANSONÁRIUM MILONĚ ČEPELKY**OPOČNO, Kodymův národní dům****1. 4. 2022 od 19 hodin****DOBRUŠKA, Synagoga****12. 6. 2022**

Zhudebněné balady a romance vycházející z básní oblíbeného herce a cimrmanologa zpívá šansoniérka a hvězda české muzikálové scény Barbora Šampalíková, kterou na klavír doprovází jejich autor Patrik Ulrich.

Foto archiv: Patrik Ulrich

Kameny zmizelých

Město Dobruška se připojilo, z popudu pedagogů a pracovníků vlastivědného muzea, k projektu Kameny zmizelých. Všem 40 dobrušským obětem holokaustu bude věnována stálá vzpomínka v podobě mosazných dlažebních kostek s jejich životními daty uložených před domy, z nichž byly deportovány.

Před 80 lety, 20. ledna 1942, se konala konference ve Wannsee, kde byl ustaven plán na genocidu evropského židovstva, tzv. konečného řešení židovské otázky. Na konferenci se sešlo 15 vysokých představitelů nacistického Německa, v čele s Reinhardem Heydrichem. Následně započaly v masovém měřítku transporty osob židovského původu do koncentračních táborů. Z Dobrušky byli první dva židovští občané deportováni v lednu 1942, většina pak v prosinci toho roku.

V Dobrušce již byly umístěny čtyři mosazné destičky před dům čp. 187 v Novoměstské ulici. V tomto roce položíme dalších pět kamenů, tři nedaleko náměstí rodině Adlerových a dva v těsné blízkosti synagogy členům rodiny Fleischery.

Zároveň si připomeneme i 300 let od vzniku synagogy na Šubrtově náměstí, která sice dvakrát vyhořela, ale ta současná stojí na původních základech. Domy na Šubrtově náměstí byly dány Židům do dědičného pronájmu v roce 1721. Atmosféru důstojné vzpomínky umocní zhudebněné balady a romance autora Miloně Čepelky (ŠANSONARIUM), které budou s úctou věnovány obětem holokaustu i událostem souvisejícím s židovskou komunitou v Dobrušce.

*Mgr. Pavla Skalická,
Kulturní zařízení města Dobrušky – vlastivědné muzeum*

Město Dobruška,
Římskokatolická farnost – děkanství Dobruška
a Nadační fond Arnošta Lustiga Vás zvou na:

Hudebně-lyrické pásmo
KANTÁTA - TANEC ŠÍLENÝCH

3. března 2022 18 hodin

Děkanský kostel svatého Václava v Dobrušce

Barocco sempre giovane

Gustáv Beláček – bas

Jiří Lábus, Vilma Cibulková a Vilém Udatný – recitace

Eva Lustigová – režie

Předprodej vstupenek od 1. 2.: Kino 70 a IC Dobruška
Rezervace nebudou možné!

NEZAPOMENUTELNÉ PÍSNĚ

(na které se zapomnělo)

6. 3. od 19 hodin - velký sál KINA 70

Jiří Suchý společně s Jitkou Molavcovou nás pozvou
do zlaté éry Semaforu. Hostem večera je frontman
skupiny Chinaski Michal Malátný.

Předprodej od 7. 2. na webu kino.mestodobruska.cz,
v pokladně Kina 70 a v IC Dobruška

DOBRUŠKA - VÝSTAVY 1. 5. 2022

*50 let od otevření
rodného domu
Fr. Vl. Heka*

K výročí otevření domku, které se uskutečnilo
za účasti režiséra Františka Filipa,
hereček Antonie Hegerlíkové, Evy Voskové
a Radoslava Brzobohatého, připravujeme:

MINIEXPOZICI
VE SKLEPENÍ RODNÉHO DOMKU

V malém sále Společenského centra KINA 70
VÝSTAVU DOBOVÝCH KOSTÝMŮ
zapůjčených z ČT, fotografií z návštěv účastníků
natáčení seriálu v Dobrušce.

*Paní Hegerlíková, tentokrát v civilní roli maminky
Františka, servíruje před zraky mačkajících se diváků
v okně něco dobrého...*

Foto: Ladislav Martinek

Archlebovo ožívá s doktorem Kittelem

Zájemcům o historii blízkých měst Opočna a Dobrušky a okolních obcí připravil spolek ABAKUS pokračování netradičního průvodce. Po „Putování za sluncem Opočnem s Maxmiliánem“ následuje procházka Dobruškou nazvaná „Na návštěvě u Archleba s doktorem Kittelem“. Josef Archleb, někdejší starosta Dobrušky, fotograf a líkérník, byl také první Kupkův mecenáš a nebýt jeho, patrně bychom vloni nevzpomínali 150. výročí Kupkova narození. A co s tím má společného tajemný doktor Kittel z Jizerských hor? To se dočtete v letáku s plánkem Dobrušky, který jsme připravili s Kittelovým muzeem v Pěncíně, Krásná 10. Leták s mapkou bude od 1. 5. 2022 k dostání v Poštouně U Maxmiliána v Opočně, v Dobrušce v Kovářství Požár, v Kavárně u Dřevěného koníka a v Informačním centru.

NA NÁVŠTĚVĚ U ARCHLEBA S DOKTOREM KITTELEM

ZDRAVÍ V LÁHVI

ODKAZ JOSEFA ARCHLEBA

Vše má na svědomí Jan Vokurka, oceněný titulem Podnikatel roku 2020 Libereckého kraje. Ten coby následovník svého prastrýce Wellnera, který v roce 1913 převzal Archlebovu likérku La Ferme, je majitelem a duší společnosti Kitl s. r. o., výrobce různých druhů stejnojmenných přírodních syrobů a současně milovníkem historie a vyznavačem úcty k dílům našich předků.

Připomenutí dobrušské značky La Ferme a jejího zakladatele myslí pan Vokurka vážně, neboť svou nově založenou společnost pojmenoval právě - Josef Archleb, s. r. o.

Do Domu „dávlova doktora“ s principálem Divadélka Na štaflích

Na pomezí Jizerských hor a Českého ráje v Krásné, části obce Pěncín, stojí nádherný roubený dům. Nechal ho zde postavit kolem poloviny 18. století jistý Johan Josef Anton Eleazar Kittel (*1704 až †1783). Postava tajemného doktora je opředena řadou mýtů a legend, spojených s jeho výjimečnou schopností vyléčit téměř veškeré lidské nemoci a choroby. Jeho věhlas byl takový, že mezi jeho pacienty byl i sám císař Josef II. Aby získal své neobvyklé schopnosti, spolčil se údajně se samotným ďáblem, který mu za úpis duše předal mnohá tajemství, především pak květek zázračné rostliny všehojí. Jestli vám příběh Kittlových neobvyklých schopností připomíná legendu o doktoru Faustovi, který se též upsal ďáblu, pak jste na správné stopě. Pro tuto podobnost je Johan Kittel nazýván jako „Faust Jizerských hor“, „černokněžník ze Šumburku“ či „dávlov doktor“.

Dům prošel mezi lety 2004 až 2019 rozsáhlou rekonstrukcí včetně původní jedinečné černé kuchyně. Dnes představuje ve třech patrech od tajuplného sklepení až po první patro domu pod střešou obsáhlou historii zdejšího kraje, včetně ukázek unikátní produkce kamenných sekerek a výroby pokrývačské břidlice. Pozornost je věnována lidové architektuře a umění ve zdejší oblasti. Vrcholem muzea je expozice věnovaná osobě doktora Jana Kittela a tradičnímu regionálnímu lidovému léčitelství. Kittelův dům rozhodně stojí za návštěvu. Přijďte se sami přesvědčit, zda ve stropě a střeše dosud nezeje díra, kterou by si Satan odnesl svého Fausta – Kittela.

**Kittelovo
muzeum**

Hospoda Na Nové v Dobrušce ve Svatodušní ulici, původně Hostinec U ŠPRIŇARŮ. Prababička Honzy Vokurky, rozená Špriňarová, se v roce 1915 vdala za Antonína Wellnera.

REVIZE

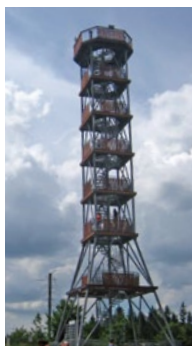

Naše rozhledny

O jedné červencové sobotě jsme se vypravili s kamarádkou Lucií na vršek našeho regionu. Vyjeli jsme až na Šerlich s jasným plánem, navštívit rozhledny: na Velké Deštné, Vrchmezí a na Olešnici. A možná i čtvrtou, tu na Novém Hrádku.

Zmákli jsme všechny! Mně se rozhledna na Velké Deštné velmi líbí, výhledy jsou parádní. Je to rozhodně veliký rozdíl oproti tomu, co na vršku stávalo dříve... Poté jsme seběhli k Vrchmezí. Zde za mě opět velké PLUS, Poláci to umí, velmi pěkná a povedená rozhledna! Musíte ji navštívit, na vyhlídkové plošině jsou umístěny dalekohledy! A to dokonce zdarma! Na kopci u Olešnice stojí další rozhledna, jsou z ní taktéž pěkné výhledy. Jen řeknu, byl jsem na ní. Někde můžete být stokrát a neomrzí vás to, jinde stačí být jen jednou... No a dostáváme se k poslední rozhledně, ke které jsme se zdárně dobelhali, po celodenní túře. Z mého pohledu je rozhledna na Novém Hrádku zajímavý technický počín, jsou z ní sice pěkné výhledy, ale pro mě z ní vyzařuje chlad, prázdnota... Přišli jsme, vylezli jsme, viděli jsme a slezli jsme. Ale každý má určitě jiné chutě, navštivte si tyto a další rozhledny. Je jich tu jak hub po dešti...

Ondřej Štafa

Vzhůru na Šibeník

Když jste v minulosti chtěli při pohledu z nížiny na Orlické hory určit místo, kde se nalézá Nový Hrádek, bylo to jednoduché. Stačilo se zaměřit na čtyři bílé tubusy větrných elektráren. Pak zmizely. Větrná farma, která zde byla vybudovaná, nikdy nezačala plnit svoji funkci, zmizela. Zůstal jen jediný tubus bez vrtule, který jeho majitel ČEZ prodal Novému Hrádku.

Místní napadla zajímavá myšlenka. Přeměnit tubus vysoký 47 metrů na rozhlednu s vyhlídkovou plošinou ve výšce 32 metrů. Jeho poloha na kopci Šibeník, k této varinatě přímo vybízela. Z původní trafostanice vzniklo turistické informační centrum. Esteticky velmi zdařilá stavba nabízí výstup po 183 schodech, který zájemce odmění vyhlídkou na celé východní Čechy, od Broumova a Krkonoš až po Železné hory a Českomoravskou vrchovinu. Když stojíte v té 32 metrové výšce, máte pocit, že věž se s vámi kýve. Je to fakt, který některé návštěvníky může od pokračování ve výstupu odradit. Jedná se o stavbu ocelovou a není to nic, co by mohlo ohrozit bezpečí návštěvníků.

Navštívil jsem se svým vnukem Matějem tuhle novohrádeckou rozhlednu v nedělním parném horku. Těch 183 kovových schodů se dá vyšlápnout bez problémů, vzhledem k poloze a výšce vás ofukuje příjemný větrák. Jak nám sdělila příjemná pracovnice informačního centra, v sezóně denně rozhlednu navštíví až 300 turistů,

Dokud je ještě příhodné počasí, využijte mé nabídky a vzhůru na Šibeník. V Novém Hrádku stojí za pozornost i zřícenina hradu Frymburk, při cestě se můžete zastavit v mariánském poutním místě Rokole, a Slavoňov s dřevěným kostelíkem je co by kamenem dohodil.

Takže tady jistě platí ono Všude dobře – tak proč sedět doma.

Josef Ježek

Skřítek Frymbulín v Novém Hrádku

Naučnou stezku skřítků Frymbulína tvoří dva okruhy, delší Panský a kratší Hradní. Na každém je 6 informačních panelů, z kterých se dozvíte zajímavosti o místní historii a přírodě. Stezka je vhodná pro rodiny s dětmi, lze ji projet i terénními kočárky.

Výlet se nám moc líbil. Posílám foto. Trasa je dlouhá 6,5 km. Cesta vede od náměstí přes les a přijde se okruhem od Dolů zpět na náměstí v Novém Hrádku.

Kristýnka s dědou a babičkou

Za malířem Kupkou přijeli novináři ze Slovenska

Destinační společnost Orlické hory a Podorlicko ve spolupráci s Centrálou cestovního ruchu Královéhradeckého kraje a zahraničním zastoupením Agentury CzechTourism na Slovensku uspořádala ve dnech 15. - 16. 7. 2021 press trip pro slovensky píšící redaktory, kterým představila místa, kde se narodil, vyrůstal a žil malíř František Kupka.

V roce 2010 navštívil Opočno na pozvání spolku ABAKUS emeritní ředitel newyorského Guggenheimova muzea Thomas Maria Messer společně s legendami českého sklářství Jarmilou Brychtovou, Václavem Cíglarem, René Roubíčkem a historikem Jiřím Šetlíkem. Ani slovenští novináři neopomenuli společnou fotografii u rodného domu Františka Kupky.

Návštěva Thomase Messera v Opočně v roce 2010. Na snímku (třetí zprava) se členy spolku ABAKUS předsedou Jiřím Králíčkem a Karlem Růžičkou.

Průvodcem jim byl Jiří Králíček ze spolku Abakus a autor projektu Rodný kraj Františka Kupky, člověk, jenž má Kupku takzvaně v malíku.

V Kupkově výstavní síni v Opočně přiblížil novinářům prostřednictvím vystavených reprodukcí Kupkovy životní osudy. V minigalerii na renesanční radnici v Dobrušce seznámil novináře s vystavenými díly i malířovým mládím stráveným v Dobrušce historik Jiří Mach. „Novináři měli mimořádnou možnost vidět tři Kupkova panoramata měst, ve kterých prožil část svého života - Dobruška - originál z roku 1889 a zapůjčené reprodukce obrazů Panorama de la Butte Montmartre 1897 z Musée Montmartre a Pohled na Beaugency z roku 1940-44,“ přiblížil průběh Jiří Králíček.

Zdroj: <https://rychnovsky.denik.cz> (redakčně zkráceno)

V Dobrušce, kde budoucí zakladatel abstrakce v malířství strávil dětství a mládí, symbolicky skupinu uvítal první Kupkův mecenáš a tehdejší starosta Dobrušky Josef Archleb – do jeho role se převtěl divadelní ochotník Pavel Štěpán.

Pochvala - ta potěší

Vážení kolegové, děkuji za zajímavý, různorodý a lidsky úžasný program, který jste pro slovenská média přichystali.

Velké poděkování patří Míše Jankové z DSOHP. Novináři odjížděli nadšeni z profesionality, se kterou se v regionu setkali, vč. pana Jiřího Králíčka a pana Jiřího Macha. Odjížděli tak výtečně připraveni na program, který je čekal v Praze. Bez „přípravy“ u vás bychom byli ztraceni, ne v překladu, ale ve filmu Francek, což se díky návštěvě Podorlicka nestalo a naopak si vše mohli sto procentně vychutnat.

Výstupy ve velkých slovenských médiích dokládají, jak moc je fenomén Kupka zaujal, klobouk dolů a děkuji.

Mgr. Nora Gill, Ph.D.

*riaditeľka zahraničného zastúpenia
Česká centrála cestovného ruchu – CzechTourism
Slovensko*

Člověk míní - okolnosti mění Père Lachaise na konci září

Paříž na konci září 2021. Na tuto dobu jsme naplánovali se svými přáteli žijícími ve Francii malou pietní akci, bez oficialit a politiků, u místa posledního odpočinku malíře Františka Kupky, v kolumbáriu na hřbitově Père Lachaise v Paříži. Na Kupkovo výročí 150 let od narození působila schránka s jeho ostatky opuštěně, byla prosta jakékoliv vzpomínky na rodáka z našeho kraje. Skromný pietní akt si vzala na starost naše kamarádka Helena Axler a přizvala i bývalého starostu Sokola Paris Jiřího Bystřického s manželkou, kteří v roce 2018 zastupovali opočenské Sokoly a spolek AKAKUS při slavnostním odhalení pomníku Františka Kupky v Puteaux. Vše bylo naplánováno, malý věneček s háčkem k zavěšení na žulovou schránku s urnou byl nachystán.

Všechno však dopadlo úplně jinak – jak nám popsala Helena Axler:

Père Lachaise na konci září

Místo posledního odpočinku je na pařížském Père-Lachaise, v kolumbáriu, oddělení 87, schránka č. 22696. Ideální trasa vede hlavní branou z Rue des Rondeaux.

Ve středu v noci, před návštěvou kolumbaria, byla ve Francii velká bouře a zasáhla i Paříž, sice ne s tak katastrofálními škodami jako na pobřeží v Normandii, ale pokácených stromů bylo dost. Ráno vysvitlo sluníčko a vítr opadl, nádherná - modrá nebe. Kolem jedné hodiny odpoledne se však začala obloha opět kabonit, pak začalo pršet. Volala jsem Bystrickým, zda se vydají na cestu i za nejistého počasí (nežijí v Paříži a na některých předměstských tratích nejezdily vlaky), ale ti už byli jednou nohou venku. Než jsem dojela ke hřbitovu, byl liják tak prudký, že na přestupní stanici jsem přes ukrytí pod deštníkem úplně promokla. A když jsme se setkali před branou hřbitova, všiml si Jiří velkého nápisu: Hřbitov je vzhledem k povětrnostním podmínkám uzavřen. Snažili jsme se přemluvit ostrahu - bylo jich tam asi šest - ale byli neoblomní. Dotázala jsem se tedy jedné mladší zaměstnankyně správy hřbitova, zda bychom jí mohli svěřit tu kytičku, aby ji zavěsila na určené místo. Zapsala si údaje, převzala kytičku, pro jistotu i háček na zavěšení, a slíbila, že tak hned učiní - a vydala se směrem ke kolumbáriu. Jiří ještě namítl, že tam nedosáhne, že ji doprovodí, že je to dva metry vysoko. Ona se usmála, že tam jsou přece štafle! (Přiznám se, že když jsem tam byla na obhlídku, tak jsem se po štaflích vůbec nesháněla, ani by mě nenapadlo na ně sama ve svém věku vylézt, v tak opuštěném místě a v takovém šeru!)

Jiří se nerad smířoval s tímto řešením. Přesvědčila jsem ho, že se spolehneme na příslib té mladé ochotné paní a že nám to František Kupka jistě odpustí a nebude mu to líto. My jsme si potom sedli na kafe v kavárni hned vedle hřbitova a hodinu jsme si povídali - a byla řeč o vaší výstavě v Dobrušce a o Kupkovi na Montmartru. Věřím, že přes veškeré nástrahy počasí jsme Františka Kupku důstojně vzpomenuli. Jak to bude jen trochu možné, zajdu ke schránce a vše nafotím. Jsem přesvědčena, že Mistr František Kupka naši přítomnost vzal na vědomí, že cítil naše i vaše pozdravy, že vám za všechno děkuje a ví, že na něho je v rodném kraji vzpomínáno.

Člověk mění a okolnosti mění. Všechna dobrá vůle byla s radostí nasazena - a naše myšlenky doletěly až k němu. Tak snad i vy v Opočně můžete mít právem pocit, že jste zakončili vzpomínání na jeho 150. narozeniny u jeho místa posledního odpočinku.

Srdečně vás s manželi Bystrickými zdraví Helena PS: Přeji spolku Abakus mnoho úspěchů - rozšiřujte hlavně svou činnost na ta dětská srdíčka, vím, že to je nejdůležitější, děti jsou nesmírně vnímavé, mají dobrou paměť - a pak šíří dál, co je zaujalo.

Pic kozu do vazu. Proč?

V překotné polistopadové době roku 1989 jsme se opájeli představou svobody spjaté s touhou odstranit vše, co připomínalo čas minulý. Jako první přišly samozřejmě na řadu věci viditelné - pomníky a názvy ulic i měst. V Opočně jsme z náměstí odstranili sochu Sbratření rolníka s dělníkem. V pořádku. Krásná nebyla. Ale jako by s ní v následujících letech solidárně a omylně odstartoval také postupný zánik škol oborů rolnických a potravinářských. Stejně jako pomník zmizelo Střední odborné učiliště potravinářské a nenápadně a těžko pochopitelně blíží se i konec bývalého Zemědělského odborného učiliště v Nádražní ulici. Paradoxně dvě školy, které zažily svůj rozkvět v ponurých dobách socialismu 70. a 80. roků minulého století. Jejich místní učni, mistři i učitelé obohacovali šed' tehdejšího společenského života ve městě. Upravené prostranství před školou v Nádražní ulici s rabátky růží a ovocný sad na druhé straně areálu nad Olivou byl chloubou žáků i pedagogů. Od 1. září 2023 už tam učni do lavic nezasednou. Tak rozhodla Rada Královéhradeckého kraje. Smutná zpráva pro školu, která v rodném městě neúnavného propagátora správného zemědělství a zdraví, MUDr. Filipa Stanislava Kodyma, po němž naši předkové pojmenovali svůj společenský dům a jehož busta zdobí i průčelí Zemědělské školy na Masarykově náměstí v Táboře, založené v roce 1866, poskytovala venkovu vzdělání víc než po století. Smutná zpráva, že končí, ale – nečekaná? Až příliš snadno se tu vzdáváme toho, nač jsme až dosud mohli být hrdí.

Je to na zamyšlení především pro místní samosprávu. Krásně upravená náměstí a přilehlé ulice, nová stromořadí (byla opravdu nutná?) financovaná z dotačních titulů a péče o ně, to je jistě skvělá výkladní skříň, která může vzbuzovat obdiv návštěvníků města. Pozor však, do jakého krámu vstupujeme. Abychom tam nakonec nezbyli jen sami vysloužilí.

PS: Ke cti města je potřeba dodat, že pro rozestavěné a zhrzené potravinářské učiliště v Podzámčí našlo využití a díky dotační pobídce má tak ve "Vagonu" a v sousedním paneláku domov mnoho rodin. Ale ty školy, to teprve poznáme, nám budou chybět. Chybí už teď, a možná nemusely.

Kde se nelení, tam se zelení

Zůstaňme ještě u zmiňovaného školství. V Dobrušce koncem loňského roku představila Střední škola – Podorlické vzdělávací centrum Dobruška nejmodernější školní budovu v našem regionu. Stavba za téměř 85 miliónů vznikla za neuvěřitelně krátkou dobu 240 dní a byla realizována z projektu „Zkvalitnění konkurenceschopnosti a podpora vzdělanosti“. Vybavení technologiemi odpovídá požadavkům na vzdělání současnosti – vláknový laser, roboti, 3D tiskárny a další. To je skvělá zpráva i pro mladé Opočňáky, třeba ty z „Vagonu“, kterým učarovaly moderní technologie.

Autor příspěvku: Jiří Králíček

Kde je Srdce Evropy? Na rohu Kupkova náměstí a Zámecké ulice

K Poštouně U Maxmiliána zavítal v doprovodu manželů Čepelkových a profesora české literatury na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích, básníka Michala Bauera, i Jaroslav Maryška. K návštěvě ho inspiroval článek o Emilu Daňkovském uvedený v Poštouní knížce 2021, kterou mu darovala Dagmar Honsnejmanová, knihovnice z Knihovny U Mokřinky v Mokrém. Ta nám o něm napsala: „Pan Maryška navštívil v Mokrém výstavu u příležitosti vzpomínky na mokerského učitele, překladatele mayovek, Emila Musila-Daňkovského. Pokud by existoval obor vinnetouologie, musel by ho rodák z Husince Jaroslav Maryška přednášet na vysoké škole. Nikdo toho o filmových mayovkách neví tolik. Ale on není jen chodící encyklopedií a sběratel, on touto sérií žije – hledá místa v bývalé Jugoslávii, kde se filmy natáčely, navštěvuje členy štábu i herce malých rolí, filmové kaskadéry. Zná i jména koní, kteří ve filmu hráli. Jeho znalostí využívají renomované fankluby Karla Maye.“

Zdeněk Kraška, pro pamětníky tanečních zábav v Pohoří hráč na klávesy skupiny Ještěři, bývalý starosta Pohoří a srdcem i duší milovník tikotu času - hodiňář. Tentokrát v roli dědečka.

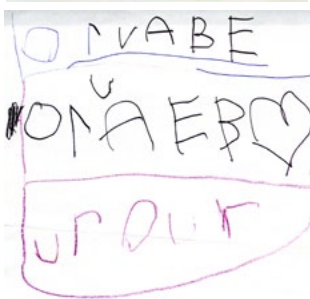
Rodáci a přátelé Rodného kraje Františka Kupky.

Opočenský rodák Vláda Horák s dcerou Pavlou, spisovatelkou a překladatelkou, držitelkou ceny Magnesia Litera 2019, která se hrdě hlásí k Opočnu. V říjnu vyšla její další kniha- SRDCE EVROPY.

Postcard

Pozdravy, které nám přicházejí ze všech koutů světa (máme práníčka z Evropy i Ameriky) nám dělají velikou radost. Některá přání si pro potěšení našich příznivců dovoluujeme otisknout.

GENIUS LOCI MÍST MÍSTNÍCH

Vzkříšení Nejsvětější Trojice

Pojďme společně objevit léty zapomenuté místo naší historie, které v průběhu let zastínilo rozrůstající se město Dobruška. Nejdříve ale trocha historie.

Na úbočí Mělčanského kopce, který se táhne mezi městem Dobruškou a jeho místní částí Mělčany, stál od nepaměti kříž postavený na památku Nejsvětější Trojice. V křesťanské terminologii představuje Nejsvětější Trojice Boha Otce, Syna a Ducha Svatého. Kdy přesně byl tento kříž postaven, nám není známo. Poprvé je zakreslen na mapách prvního vojenského mapování z let 1764 - 1768. Do poloviny dvacátého století stál kříž na holém kopci, odkud byl krásný výhled na Dobrušku a Orlické hory. Tato skutečnost je doložena na několika perokresbách dobrušského písmáka a navívního malíře Aloise Beera z let 1889 - 1897.

Podívejme se od křížku na tu krásu: Dobrušku 30. let

O křížových dnech bývalo na tomto místě třetí zastavení prosebného procesí. Toto procesí, směřující ke křížům postaveným mezi poli za městem, se pravidelně konalo po páté neděli velikonoční, tři po sobě jdoucí dny v týdnu, tedy jinak řečeno z jara. Mělo čtyři zastavení a kněz při nich uděloval požehnání za uchování dobré úrody, za odvrácení války, nemocí, hladu, krupobití apod. I toto procesí nám na svých kresbách zaznamenal A. Beer. I díky němu dnes víme, že kolem památníku Nejsvětější Trojice tehdy vedla úzká polní cesta, kterou si občané Mělčan krátili cestu do Dobrušky. Samotný kříž později poněkud upozadila výstavba zahrádkářské kolonie, výsadba přilehlého lesíku a vojenského dřevěného trianglu. Právě toto místo na kraji lesíku při cestě přes kopec převzalo postupně název Trojice (Na Trojici). Výhled na Dobrušku s dominantami radnice a kostela sv. Václava postupně zastínilo stavby kasáren, průmyslové školy a teplárny.

Protože byl zchátralý kříž v roce 2015 odstraněn, rozhodli jsme se jej znovu obnovit. Pan děkan Augustin Slaninka navrhl vytvoření symbolické kované plastiky, kterou zhotovil kovář Ondřej Požár z Lična. Tato plastika se skládá z několika prvků, z nichž ka-

ždý má svůj náboženský význam. Holubice je nejčastějším vyobrazením Ducha Svatého a její roztažená křídla symbolizují rovněž kříž, na kterém byl ukřižován Ježíš Kristus. Kruh okolo holubice pak představuje symbol nekonečna, tedy Boha Otce.

Vysvěcení památníku a jeho umístění na původní místo se konalo 8. srpna 2020, v rámci akce Setkání rodáků a přátel Mělčan a oslav 565 let od první známé písemné zmínky o obci. Na zhotovení pa-

mátníku byla vyhlášena sbírka. Potřebné finanční prostředky tak poskytli kromě obyvatel Mělčan i dobrošští farníci a další soukromí dárci. Technicky i finančně přispělo také Město Dobruška. Touto událostí bylo zakončeno naše vskutku bohulibé úsilí o opravu a obnovu drobných památek na historickém katastru obce Mělčany a v jeho blízkém okolí.

Na závěr vám ještě poradíme, jak toto poněkud zastrčené a utajené místo, na kterém se památník nachází, najdete. Nejlepším způsobem je vydat se ulicí Čs. Odboje kolem teplárny a firmy Stamont k obchvatu města, ten přejít k zahrádkám a následně se již uličkou vedoucí do kopce mezi nimi dostanete přímo na palouk s několika břízami, kde plastika stojí.

Stanislav Kupka - kronikář Mělčan

Chata s krásným jménem

Masarykova chata na samém hřebeni Orlických hor stojí téměř sto let na místě již zaniklé osady Horní Šerlich, která byla kdysi součástí obce Sedloňov. Zažila doby dobré i zlé, doby slávy i doby ústrků. Její jméno, připomínající prezidenta Osvoboditele, bylo slaveno, stejně jako bylo v jiných dobách trnem v oku vládnoucí garnituře.

Otec zakladatel

JUDr. Jindřich Štemberka byl rychnovský advokát, propagátor turistiky, který věděl, že Orlické hory potřebují základnu, kde by mohli turisté po namáhavém dni načerpat sil. Proto v roce 1915 zbudoval v Deštném Štemberkovu chatu – dnešní chata Panoráma. Toužil však zřídit podobný objekt přímo na zemské hranici se sousedním Pruskem.

Přípravné práce.

Skončila válka a vznikla Československá republika. Štemberkovi svítla naděje na realizaci jeho plánů. Už 1. listopadu 1918, na svátek Všech svatých, hradecký odbor Klubu československých turistů (KČST) uskutečnil výlet na hřeben Orlických hor, který doprovázel dr. Štemberka. Navštívili Rübartschovu chatu na

Vrchmezi (německy Hohe Mense), stojící na německé straně hranice, vystoupali na dřevěnou rozhlednu, kterou zde majitel chaty postavil, a kochali se krásou dosud neobjevené krajiny zaujati myšlenkou zbudování útulny, která ponese jméno Masarykovo. Měla sloužit k účelům turistiky, rozvoji zimních sportů, i k češtví v tomto, většinou německém, příhraničí.

20. dubna 1919 se na Panorámě schází výběrová komise. Uvažuje se o dvou místech. Jedno je úbočí Malé Deštné, druhé je náhorní louka s krásným výhledem pod vrcholkem Šerlichu. Téměř kruhové panorama výhledu nakonec vítězí. Členy komise byli kromě hradeckých zástupců také rychnovský dr. Štemberka a Šmika, za Dobrušku František Petřík. V komisi byl i hradecký architekt Rejchl, stavitel Beran z Pardubic a stavitel Piskora ze Skuhrova nad Bělou. Byla stanovena představa stavby jako roubeného objektu na kamenné podezdívce. Uvažované náklady měly činit cca 200 tisíc korun. Polovinu nákladů měl uhradit hradecký odbor, druhou půlku ostatní odbory župy. Pozemek měl být zaknihován na hradecký odbor.

Župa Orlická

Ve dnech 16. – 18. května 1919 došlo k ustavení turistické Župy Orlické na Panorámě. Jednání se zúčastnilo 47 zástupců odborů, mimo jiné z Rychnova a Vamberka, zástupci Českého Ski klubu, delegáti Sokola a Besedy z Opočna. Českou menšinu zastupovali delegáti z Lomů a z Rokytnice.

Začíná se s výstavbou

V roce 1921 byl od opočenského pantví zakoupen pozemek pro výstavbu o ploše 3,5 ha, za částku 2.401,21 korun, tedy za cenu 7 haléřů za m².

Slavnostní zahájení stavby se konalo 14. září 1924 za účasti předsedy KČST Jiřího Stanislava Gutha-Jarkovského. V 10 hodin byla kovová schrána s doklady a pamětními listy zazděna do zdiva základů. Slavnostní řeč pronesl profesor rychnovského gymnasia dr. Březina. Štemberkovu báseň „U základu chaty Masarykovy v horách Orlických“ přednesla jeho dcera Věra. On sám se této události nezúčastnil, byl v té době na léčbě. Celá akce se stala národní manifestací na samých hranicích s Německem, za velké účasti lidí.

Slavnostní otevření

V nedalekém Šerlišském mlýně byla pila a výrobní šindelů. Odtud se vozil materiál koňskými povozy na staveniště. Vlastní stavba byla realizována během jednoho roku(!) a 27. září 1925, k uctění 75. narozenin T.G.M., bylo stanoveno slavnostní otevření. Patronát nad akcí převzal Alois Jirásek.

Perla turistických chat

Chata svou architekturou ostře kontrastovala s malými příkrčenými chaloupkami okolní osady. Masívní kamenná podezdívka vybíhala před chatou v terasu, odkud byl úchvatný pohled do české kotliny. Již v době svého otevření byla Masarykova chata hodnocena jako nejhezčí z turistických chat. Projekt architekta Fuchse se prostě osvědčil.

Obdivován byl i interiér. V přízemí byl byt nájemce a dvě jídelny. Ta menší náležela hradeckému Ski klubu, ta větší měla vchod z terasy. Centrální masívní sloup uprostřed zdobí reliéf, který je dílem rodáka ze Slatiny nad Zdobnicí, sochaře Josefa Kubíčka. Strom života se znakem KČST a znak Hradce Králové - lev s písmenem G. V roce 1945 byla doplněna data připomínající obsazení chaty Němci po záboru Sudet a osvobození tohoto území v roce 1945. Z období let válečného záboru pochází dřevěná plastika vousatého muže, dílo německého Ludvíka Gozebela. Od počátku 60. let minulého století byla prezentována jako Rampušák, vládce a duch Orlických hor.

Po Mnichovu a za války.

Došlo k mnichovskému diktátu a k záboru pohraničí. Ve dnech 2. – 6. 10. 1938 byla chata evakuována. Busta T.G.M. byla sejmuta a ukryta, údajně pod betonovou podlahu v suterénu chaty. O jejím dalším osudu mi není nic známo. Chata byla přičleněna k nedaleké Hindenburgově chatě a přejmenována na Sudetenbaude. V době války sloužila pro pobyt vládních prominentů. Když situace na frontě začala být pro Němce složitou, sloužila pro zotavovací pobyty německých frontových pilotů. Bylo zde i středisko Hitlerjugend. Pro ženy a děti nacistických prominentů sloužil i Šerlišský mlýn, kde se ukrývaly před nálety v Říši.

Osudy po válce

10. května 1945 byla chata osvobozena Rudou armádou. Její jméno jí bylo vráceno. Masarykova busta se však nenašla. Její autor Leoš Kubíček inicioval její znovuodlití do původní formy. V roce 1949 ji odlil pražský J. Bursík. To už však bylo po Vítězném únoru a instalace byla provede-

na proti vůli tehdejšího ONV v Dobrušce. Počátkem padesátých let byla sejmuta a uložena do muzejního depozita. Tam ležela až do května roku 1968, kdy 9. 5. byla slavnostně instalována. Jiří Šulc ve svém článku v Jiskře Rychnovska (předchůdkyni Orlického týdeníku) ze dne 16. 5. 1968 píše: „...znovu již potřetí a snad definitivně odhalen pomník humanismu a demokracii – busta T. G. Masaryka!“ Na slavnosti odhalení promluvil vamberecký Ludvík Poslušný: „V den, kdy vzpomínáme znovuvzkříšení našeho národa z německé poroby, znovu vracíme této chatě její historické jméno, jež v ústním podání stále mezi námi žilo a zase jí budeme nazývat Masarykovou chatou na Šerlichu. Její obrysy splývají nám dnes se siluetou Orlických hor a do daleka vévodí celému kraji. Necht' nejen nám, kteří tu žijeme, ale i všem těm, kteří sem jako turisté vystoupí na samou státní hranici, připomíná náš odvěký zápas o naši svobodu a lidskou důstojnost.“

Masarykův portrét v Masarykově chatě v Orlických horách byl za 2. světové války nahrazen Hitlerovým. I dřevorezba Leoše Kubíčka na sloupu chyběla.

Foto: Archiv dr. Josefa Kráma

Bohužel, mýlili se oba. Přišel 21. srpen 1968, sovětská vojska okupovala naši zemi a busta musela zmizet. Příslušníci StB ji odvezli do Hradce Králové do depozitáře krajského muzea. Pomsta komunistů dopadla i na oba muže, kteří se o její instalaci na jaře 1968 zasloužili. Po listopadu 1989 došlo k nápravě věcí veřejných a 7. března 1990 se u příležitosti 140. narozenin prezidenta Osoboditele jeho busta vrátila na své místo. Tak doufám a věřím, že tomu tak bude i pro další desítky let. Prostě, jak se u nás v horách říká: Na furt!

Josef Ježek (joj)

Zdroj: Václav Šplíchal – Z historie Masarykovy chaty na Šerlich,, Edice Pod horami domov můj – velká řada
Snímky: archiv dr. Josef Krám

Josef Ježek pravidelný přispěvatel Orlického týdeníku do rubriky Ježkovy voči.

Černá kronika

To, když starý kozel zavětrí a zatouží po mladé lani, může mít fatální důsledky. Své by o tom mohl vyprávět rytíř Šanovec, kdyby nebyl o hlavu kratší. To se pak špatně něco říká. Nezbyvá nám tedy, než věřit knězi, historikovi a buditeli Janu Karlu Rojkovi (ostatně důstojný pán je čestným občanem Opočna), a jeho mladšímu příteli Mnohoslavu Roštlapilovi.

Milostný románek započal klopýtnutím a skončil za zdmi sklepení opočenského hradu. Událo se před pěti stoletími. Opočenské panství bylo tou dobou deset let majetkem Mikuláše Trčky mladšího z Lípy. Tehdy téměř padesátiletého zámožného šlechtice, který pojal díky svému bohatství za ženu sedmnáctiletou dívku – Kateřinu ze Šelmberka a na Kosti. Mikuláš však neoplýval přílišnou galantností a svoji mladou ženu vnímal spíše jako součást majetku. Bylo tedy otázkou času, kdy Kateřinino malé klopýtnutí na procházce a podaná ruka mladého rytíře otevře brány lásce. Vše se samozřejmě provalilo, rytíři Šanovcovi byla setnuta hlava, o všem zpravená chuva byla upálena a Kateřinu rozkázal nemilosrdný Trčka přivázat ke křeslu a zadržet ve sklepě hradu.

Zda se jedná pouze o pověst, nebo zda v podzemí zámku skutečně spočívají ostatky zadržené Kateřiny ze Šelmberka, nedalo v 19. století spát zámeckému kaplanovi a historikovi Josefu Mnohoslavu Roštlapilovi. Ačkoli gotický hrad, kde Kateřina žila, již nestál a na jeho místě vyrostl renesanční zámek, pátral Roštlapil houževnatě po ostatcích nešťastnice a slavil úspěch. Při stavebních úpravách ve 2. polovině 19. století objevili dělníci v zámeckém sklepení zadrženy výklenek se sedící mrtvou ženou v bohatě zdobených středověkých šatech uvnitř. Zedníci chasníci však nedbali kaplanových doporučení a nálezu se nešetřně dotkli. Možná ze zvědavosti, možná z hamiznosti. Mumie včetně oděni se tak rozpadla na prach!

Šlo o ostatky nešťastné Kateřiny?

Objev ostatků zadržené ženy je často zpochybňován, protože nezůstal žádný hmatatelný důkaz. Spekuluje se i o tom, že nemusela být zadržena v Opočně, ale na hradě ve Velíši či na hradě v Lipnici, které rovněž patřily k panství Trčků. Podaří se někdy objasnit, kde a zda byla Kateřina zadržena?

Odpověď zná nejspíše ilustrátor Petr Netík – Nejty. Svědčí o tom pohlednice, kterou si můžete zakoupit v prodejně SOMIPO, v IC Opočno, Dárky Mila a v turistické sezoně i v Poštouně U Maxmiliána.

HOMO REGIONALIS

Nenápadní nezbytní

Jsou lidé, které považujeme za významné osobnosti, protože se o nich hodně píše. A mnohdy tito jedinci ve své lidské podstatě ani tak významní nejsou. Jsou spíš jenom známí. A pak jsou lidé tací, o kterých se příliš nepíše, žijí skrytě, a přesto se s jejich odkazem v běžném životě setkáváme.

A právě jim chceme věnovat tyto stránky. Kresby Mirka Poláka zdobí obydlí mnohých z nás, jeho ilustrace přibližují turistům opočenské památky v průvodci vydaném městem Opočno. Svůj um a zážitek z hudby předávají nastupující generaci bývalí žáci učitele hudby Karla Růžičky st. a zakladatele hudební školy v Opočně J. V. Kratochvíla. Opočenští rodáci vzpomenu na např. Milana Vondráčka, který stál u zrodu jejich pravidelných setkání. Poděkujme jim touto vzpomínkou.

Kraj

Učitel hudby, nadání a kouzlo Opočna

*Autor: Jaroslav Střítecký, Harmonie 201,
redakčně zkráceno*

Babičku z matčiny strany jsme měli v Praze. Ač česky neuměla ani slovo, směla tam zůstat, protože se po celý protektorát prohlašovala za vdovu po českém důstojníkovi a nepřijala výhody národnosti německé. Naši obětavě dbali, aby náš rozhled byl širší než za humna, a brávali nás do Prahy co nejčastěji nejen k babičce, ale také za kulturou. Do divadel jsme chodívali někdy i dvakrát denně, též na koncerty do Obecního domu. Maminka nás dokonce brala i na mistrovství republiky v atletice. Byl jsem hrdý, že jsem jel stejnou tramvají jako běžec středních tratí Jungwirth, Zátopka a jeho Danu jsem viděl mnohokrát, též koulaře Skoblu a mnohé další borce.

LADÍN

ÚČIN

Karel Růžička st. - housle / Jacob & Karel Růžička

Rodiče byli venkovskými učiteli. Do Českého Meziříčí, mé rodné obce, se dostali ze Slovenska v roce 1939, tatínek napřed jako varhaník k hudbymilovnému děkanovi Václavu Buřilovi, na jeho přímluvu pak i na místo učitelské. Pan děkan říkával, že jakmile mi narostou delší nožičky, dá mne vyučit na varhany, aby měl tatínek zastání. Rodiče snad jako by tušili, co přijde, dali mne raději na housličky. Tatínek nechal u Pilaře udělat

*Sbormistr, hudební pedagog, Čestný občan Vrchlabí, Josef Václav Kratochvíl (*1906), zakladatel Hudební školy v Opočně s ředitelem LŠU Opočno Josefem Vedlichem.*

čtvrtky a přihlásil mne do hudební školy v Opočně. Chodil jsem k panu učiteli Dušanu Vrchoslavovi a k řediteli Josefu Vedlichovi, Kociánovu žákovi.

Brzy jsem vystupoval v opočenském Kodymově domě a v náhodském hotelu Beránek, v Čáslavi nebo ve Vrchlabí a vždycky jsem dostal kytku. Jak jsem rostl, kytic ubývalo. Zato jsem záhy směl s učiteli a půvabnými učitelkami hrát v Opočenském komorním sdružení a ve školním smyčcovém kvartetu, to už na tříčtvrtky a záhy na housle celé, o sto let starší než já, od pražského houslaře Kulíka.

Učitel hudby Karel Růžička

Opočno znamenalo pro mne okouzlení. Když přítel Karel Růžička, v královéhradecké hudební škole své tety Serbouskové spolužák Václava Snítily, zahrál Rafaelu Kubelíkovi, pozval ho Kubelík na pražskou konzervatoř. Karel se od opočenského kouzla nedokázal odpoutat a do Prahy neodešel. Dodnes tomu rozumím, i jeho lítostivé zahořklosti z koloběhu všedních dnů na maloměstské Lidušce.

Rodačka vzpomíná

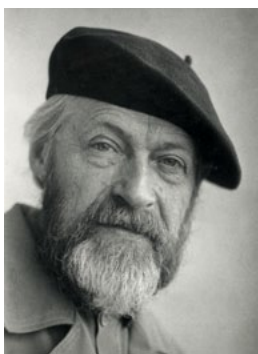
Opočenská rodačka Věra Novotná Elišková, vdova po hudebním pedagogovi a dirigentu Karlovarského symfonického orchestru a čestném dirigentu Sapporo Symphony Orchestra Radomilu Eliškovi.

Jako kolegyně Karla jsem mu často poskytovala klavírní doprovod. Dokonce i při Státní zkoušce na Pražské konzervatoři, kde absolvoval Mendellsonovým houslovým koncertem. Jeho skvělý výkon ohromil komisi, takže ho na soukromé lekce přijal významný houslový pedagog - profesor AMU J. Pekelský.

Sólová dráha hudebníka je životní řehole. Karel měl od dětství zdravotní potíže s ledvinami. Snad se necítil svým zdravím jistý, snad neměl odvahu opustit milovanou opočenskou přírodu (m.j. byl znalcem ornitologie). Vyučoval hře na housle v hudební škole a byl členem komorních orchestrů v Opočně a v Náchodě. Ale k zúročení obrovského talentu to bylo málo a on to věděl.

Miroslav Polák chemikář a skvělý výtvarník

Když se řekne Polák u nás na Policku, tak všichni dříve narození začínají vzpomínat a dávat k dobrému humorné historky na svérázného chemikáře.

Pan Miroslav Polák byl ale i učitel výtvarné výchovy a malíř. Jeho výklad malby zátiší či kresby lidské postavy si pamatují dodnes.

Výtvarné uskupení 3M nabídlo nejednu zajímavou výstavu. Mirek Polák byl vůdčí osobností.

V pokročilém věku jsme mu v Polici nad Metují uspořádali dvě výstavy. Jednu u příležitosti jeho osmdesátin. Klášterní sál tenkrát praskal ve švech. Byl naplněn nejen celoživotním dílem autora, ale především atmosférou vzpomínek a setkání lidí, kteří už dnes nejsou mezi námi.

Nyní vzpomínáme Miroslavovy nedožitě sto druhé narozeniny. Čas od času si čtu jeho verše doprovázené grafikami, i dopisy, ve kterých si uvědomoval konečnost své pouti na tomto světě.

Věřím, že panu Miroslavu Polákovi věnují vzpomínku i Opočensští, kde také zanechal svůj otisk.

Ida Jenková – jeho žákyně, kolegyně,
emeritní starostka města Police nad Metují

Láďa Cimrman, kamarád s velkým srdcem

Pamatujeme ho jako kluka, který trávil prázdniny se svými vrstevníky u dědy a babičky v Opočně Na Štefance. V dospělosti, coby Dobrušťák, obohatil naše všední dny kouzelnými plastikami ze dřeva i kamene. V Divadélku Na Štaflích byl nepostradatelný jako zručný kulisák i herec.

Láďa Cimrman s režisérem Jiřím Strachem při výstavě pořádané spolkem ABAKUS v míčovně v Zámecké ulici v Opočně v roce 2019.

Pobavit se uměl se sousedy z ulice, ale jak vidno na snímku z Dobrušské klapky, dokázal rozesmát i Arnošta Lustiga.

Harmonikářka z hor

Jiřina Kubrtová, nejmladší - šesté dítě vesnického truhláře v Olešnici pod Orlickými horami, by oslavila 13. února 100. narozeniny.

Navštěvovala německou měšťanku a vyučila se švadlenou. Po Mnichově se její rodina musela vystěhovat, sama pak byla pracovně nasazená v německém Hennigsdorfu. Po návratu se vdala a s manželem se vrátila do rodné Olešnice. Bohužel manžel jí zemřel ještě před narozením dcerky. Podruhé se vdala a celkem vychovala čtyři děti. Přes všechny životní překážky se dokázala protlouct se svou skromnou povahou s harmonikou v rukách, kdy ostatním rozdávala radost v podobě lidových písniček.

Milan Vondráček a kamarádi z Podloubí

Jiří Střítecký sepsal vyznání o Společnosti sobotní dopolední kávy (SSDK) - v němž mimo jiné charakterizuje své kamarády - účastníky pravidelných setkání. Společně s ním vzpomeneme Milana Vondráčka, ministerského radu v.v.

Milan Vondráček, opočeňský patriot, při svých sedemdesátinách na chatě na Dubině.

Milana jsem znal jako Opočeňáka dlouho, ale prakticky jsme se poznali až od posezení „u Prahy“. Když člověk potká Milana, je to jak když vyjde sluníčko, usměje se a ihned začne navrhopvat, kam si půjdeme sednout na pivo nebo kafe, a když ne hned, tak do

8. ledna 2011

večera sežene společnost. Snad má vrozený nebo léty ministerské praxe vypěstovaný dar dávat nějakým způsobem lidi dohromady, zakládat přípravné výbory na sjezdy, které budou nebo už byly. S jeho jménem budou asi navždy spojená setkání opočenských rodáků v Praze a mnoho dalších podobných aktivit. Jedno léto nás vždy v sobotu odpoledne zval na kafe na chatičku na Dubinu. Když jsme říkali, že ji chtěl vymalovat, tak ihned řekl, že právě proto nás zve, aby měl důvod malování odložit. Tenkrát, myslím, že maloval až na podzim.

S Milanem nás trochu spojuje úřednická profese. Když ještě pracoval, tak mě jednou zavolal z ministerstva a po chvílce se mě zeptal, jestli mě nezdržuje od práce, a než jsem stačil reagovat, tak pravil, že je to vlastně blbost, protože taky pracuju ve státní správě. Často používám (bez jeho svolení) jeho pořekadlo, že „práce ve státní správě je neustálý boj, dopoledne se bojuje s hladem a po obědě se spánkem“.

Společnost dopolední kávy.

Po několik dopoledních se před prodejnou SAMA náhodně sešli tři pánové se síťovkou a vyměnili své prožitky za uplynulý týden, až dospěli k myšlence probírat vše u stolku a dopolední kávy. Tak vznikla Společnost sobotní dopolední kávy. Vyprávět o tom by mohla Jitka Kvasňová a Míla Králíčková, jejichž kavárna na Kupkově náměstí se stala základnou pro rokující pány. Jejich pokračovatelé se dodnes scházejí v restauraci Podloubí na Trčkově náměstí v Opočně.

Za patriotem nejen dobrušským

V předvánočním čase loňského roku nás opustil Dr. Josef Ptáček, opočenský rodák, duší Dobrušťák, Čestný občan Mokrého. Byl nejen středoškolským pedagogem, historikem a sběratelem knih a starých pohlednic, ale také sportovcem, vydavatelem. Z jeho pera vzešly a v jeho vydavatelství Expedice F. L. Věka vyšly knihy o historii Opočna, Dobrušky i Mokrého. Pojednání o dobrušském pivovarnictví, o cukrovarnictví regionu nebo o starých pohlednicích Dobrušky. Spolu s Josefem Juzou je autorem knihy Občané okresu Rychnov nad Kněžnou v zahraničním odboji v letech 1936 – 1945. Jako patriot věnoval svému městu vánoční strom, který ozdoben rozzářil v roce 2004 náměstí F. L. Věka. Rozhovor, který výstižně popisuje jeho vztah k našemu kraji, jsme v NUDLI otiskli v roce 2005. Nyní ho uvádíme jako vzpomínku ve zkrácené verzi.

Jste označován za patriota Dobrušky. Vnímáte se tak?

Já jsem vlastně Opočeňák, narodil jsem se totiž, tak jako řada dalších občanů, v opočenské porodnici, ale v šesti dnech mě přivezli do Dobrušky. Ale mám rád celý náš kraj. V r. 1984 jsem v Českém Meziříčí připravil sborník o historii obce. Nyní, když se vracím z Hradce Králové, tak jedu přes obec, a pak kolem cukrovaru, o kterém vím víc, než je běžné. Dále projíždím kolem opočenského nádraží, kde si vzpomenu, že jsem zpracoval s Ing. Černým práci o lokálce Dobruška – Opočno. Nemusím snad ani připomínat, že u porodnice v Opočně pomyslím na to, že jsem se tu já i mé děti narodili. U opočenského náměstí jsem kdysi koupil polorozpadlou chalupu a dal ji do pořádku, dnes je to kulturní památka. Stal jsem se tím vlastně i opočenským „měšťanem“. Když jedu kolem hřbitova, vzpomenu, že je zde pohřben můj dědeček. Cesta se mi tedy postupně skládá z různých vzpomínek, životních období, a já cítím své kořeny. Pokračuji v jízdě kolem Broumaru, kde jsem se naučil plavat, a přijíždím do Dobrušky, mého bydliště. Vidím na Orlické hory i ke sv. Duchu, kde vlastně většina našich poutí skončí. Ale v Dobrušce jsem doma. Dobruška je moje velká láska.

A jak je to s tím Opočnem?

Dobruška s Opočnem jsou skoro souměstí. V tom jsem ve shodě s filozofií spolku ABAKUS. O tom jsem napsal i článek Opočen (Opočno) a Leštná (dřívější název Dobrušky) – hradiště (hrad) a trhovářská ves (město) v 11. – 14. století. Zabývám se tím, jak to zde vypadalo před prvními písemnými prameny, tedy ranými dějinami. Musí se vytyčit hypotézy, které se buď potvrdí, nebo budou vyvráceny dalším výzkumem. Pro Opočno jsem zpracoval své první rozsáhlejší dílo o dějinách zdejší tělovýchovy ku příležitosti 110 let od založení.

Odkud a kam až sahá Vaše zájmová oblast historika?

Pracovně jsem si vymezil svou oblast Divokou Orlicí a Orlickými horami až po Potštejn, z druhé strany Metují, a dole Orlicí, která se vlévá do Labe. V tomto kraji se

Spanilá jízda 19. 6. 2020 - Opočno - Přepychy byla věnována spoluzakladateli cyklistického oddílu v 70. letech v Opočně Zbyňku Urbanovi. Na snímku v cíli v lokalitě Ve Skalách: Miloš Zilvar z Přepych, uprostřed Josef Ptáček z Dobrušky, Vítězslav Zilvar) z Opočna*

odehrával celý můj život, mimo pražských studií a vojny v Pardubicích – Semtíně.

Máte velmi srdečný vztah k našemu kraji. Není to dáno i hlubokými rodovými kořeny?

Můj rod pochází z Orlických hor. Předkové z dědovy strany pocházejí z Dobřan, babička byla z Dobrého. Maminka byla z Nového Města. Nakonec se obě větve rodu setkaly tady v Dobrušce.

Jako regionální historik jste určitě přivítal i Nudli?

Uvítal jsem její vydávání jako regionální tiskoviny, která by mohla zachycovat něco jiného, než se běžně objevuje v okresních novinách. Našemu regionu něco takového chybělo, protože ani místní zpravodaje nepokryjí vše a pro Rychnovsko i Náchodsko jsme okrajové místo. Takže Nudle vyplňuje publikační vakuum mikroregionu. Kéž by jí to vydrželo, rozšířila se a mohla vycházet ve větším nákladu.

) Vítá Zilvar jel na elektrokole*

Zastavení u chlěva Čanderáka Hubičky

Rozhovor s vlakvedoucím lokálky
Jiřím Faltou.

NUDLE 4. 8. 2005,

autor Brďko

S Jiřím Faltou, vlakvedoucím dobrušské lokálky, jsem se setkal na jeho chalupě v Čánce, kde právě otrhával letošní úrodu červeného rybízu. A podle přistavených demižonů mi bylo jasné, že z toho džem asi nebude.

Jirka „Hubička“ Falta, rok 2005

Slyšel jsem, že se každoročně zúčastňuješ setkání výrobců domácích vín. Mohl bys mi něco o této akci prozradit?

Soutěž výrobců domácích vín, neboli XV. ročník „Čučobraní“, je pořádána jednou za rok v zimním období v Suchém Dole. Většinou se sejde kolem 50 vzorků podomácku vyrobených nerékových vín, které ochutnává porota zastupující vinařské oblasti (Českoskalicko, Novoměstsko, Dobrušsko a Broumovsko). Nejlepší víno si odnese titul „Královna sklepa“ a s ním i hlavní cenu - putovního anděla. Nejhorší naopak titul „Sračka roku“ a s ním i sádrového trpaslíka z rozvadovského přechodu. Vítěz ceny Sračka roku musí vypít celý půllitr svého mnohdy nevalně vonícího nápoje k radosti všech na ex.

To je část rozhovoru, který jsem udělal s divadelním ochotníkem, v té době ještě vlakvedoucím lokálky Dobruška - Opočna, Jirkou Faltou. Chtěli jsme ověřit, jak se Jirka za 15 let ve výrobě čuča zdokonalil. Koncem roku jsme se proto vydali do Čánky. Leč - místo demižonu nás vítal chlév s Ježíškem.

Čanderák (jak běžně občany Čánky oslovujeme) Jirka Hubička se rozhodl na Vánoce udělat radost sobě, a jak je u něho zvykem, i svým sousedům. Do jaké míry svým skutkem, kterým nemalou měrou zatížil domácí rozpočet, potěšil i svou manželku, nám není známo. Pořídil na svůj dvorek pro Čánku betlém s postavami v životní velikosti. Instalace dřevorezeb Romany Krestýnové z Litoboře do přístřešku proběhla za pomoci Jany Cimrmanové z Dobrušky a sousedů na poslední chvíli, ale ku spokojenosti účastníků slavnostní chvíle odhalení.

Brďko (Ondra Štafa, občan Čánky)

PS: Proslýchá se, že Čánka bude mít svou železniční stanicí, sice bez kolejí, ale zato po ruce, nikoliv za humny jako je tomu v Opočně. Do roku 2022 přejeme do Čánky, ať se jim jejich sny plní, vilová část Opočna i nadále vzkvétá a Jirkovi, aby do Čánky konečně přijel filmový štáb a on si zahrál kýženou roli výpravčího Hubičky ve hře „Ostře sledované vlaky“ od Bohumila Hrabala.

-redakce-

„Milostivá paní, pánbůh vám to oplatí na dětech,“ říkával s malou poklonou

Profesor Václav Čáp, později i pro mě Vašek, mi coby studentu gymnázia utkvěl v paměti krácející chodbou v manžestrových kalhotách medové barvy, pohazující si svazkem klíčů. Při emotivních zážitcích, ať příjemných či méně milých, uchopil svou hlavu do obou dlaní a krouživým pohybem projížděl si nakrátko stříženého minimalistického ježka. Učil zeměpis, tělocvik a branou výchovu. Kdo hrál divadlo a navrch nebyl sportovní lempl, měl u něj vystaráno. Pamatuji si, jak mě vyvolal v zeměpisu na téma „japonské souostroví“, a ač jsem měl v sešitě zapsané pouze hodinu, datum a název probírané látky, uvedl mé velmi skrovné vystoupení slovy (snad aby mě podpořil, kdybych byl totálně mimo), „chlapec si vede pilně sešit, úprava je skvělá, sešit má za jedna“. Vašek Čáp byl především divadlo. Pro mě jeden ze tří králů, kteří mě zavedli do světa dospělých a do bohémského života probouzečů kultury nejen v Dobrušce. Abecedně: Slávek Balcar - vedoucí klubu, Vašek Čáp - režisér, Jirka Sedláček - vedoucí kina. Vzpomínky na dny praxe strávené s Jirkou Sedláčkem v jeho zakouřeném kanceláři v suterénu kina vedle strojovny, bytu domovníka Pilze a prádelny s kanálkem, kam se v případě potřeby odsakovalo „na malou“, ježto WC bylo daleko, vydaly by přinejmenším na brožurku.

Pepa Krejča, Vašek Čáp a Růža Barvířová v Kupkové výstavní síni Zámeckého letohrádku v Opočně.

Vraťme se však k Václavovi. Pomohl mi při obrodě ochotnického divadla, když jsem zastával funkci vedoucího Sdruženého klubu v Opočně. Nezapomenutelné operetky a muzikály, nastudované společně dobrušskými ochotníky a zpěváky z Opočna a Přepych: Děvče z přístavu Jardy Jankovce, Hervéova Mamzelle Nitouche a Markovovy a Brabcovy Zvonokosy podle Chevalliera, oj, ty byly! Hudbu obstaral se svým souborem Honza Bořek. Následoval ohromující počet repríz. Vašek mi splnil i sen, uvést v Opočně a v Dobrušce tehdy vycházející hvězdičku šou-byznysu, kterou na výsluní vyneslo společně „spievanie“ s Karlem Gottem - Darinu Rolincovou. Vždyť učil na konzervatoři a byl s ní kamarád, tak proč by díky svým známostem nepomohl nám venkovanům.

Děkuji třem králům
B(alcarovi) + Č(ápovi) + S(edláčkovi),
že mě naučili brát život s humorem.
Jiří Králíček, tč. poštovník U Maxmiliána.

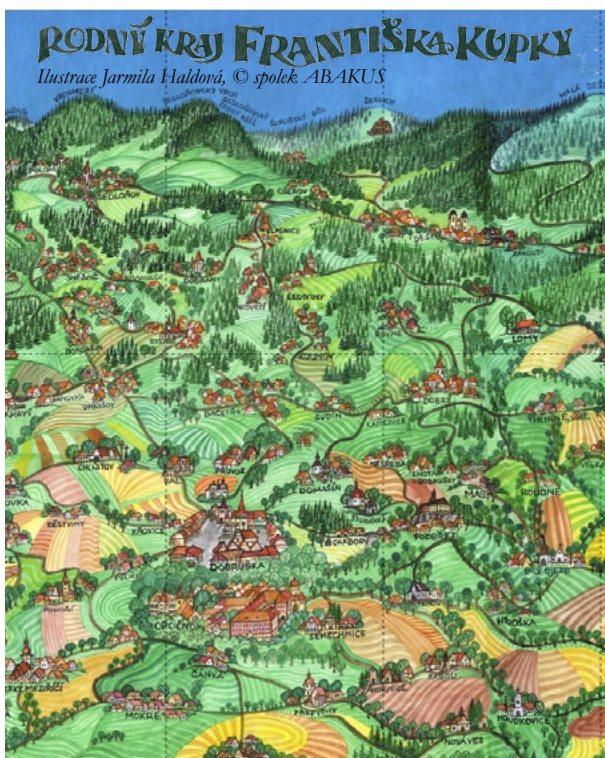
Pár minut pro M+M pro Martina s Miloněm 24. a 25. ledna 2022

Autor Miloň Čepelka

Hezký večer, posloucháte Country radio, a to je dobře. Přemýšlím, zdali jsem kdy v těchto minutách připomínal narozeniny někoho zajímavého živého, a mám za to, že ne. Tak to dnes, kdy mě napadlo povědět vám, že loni na začátku prosince oslavila kulaté narozeniny se šťastnou sedmičkou na začátku malířka, řezbářka, loutkářka a bůhvíco ještě, Jarmila Haldová, bude poprvé. Ale právem. Je to sice rodačka z Prahy, pomalu už půlstoletí však žijící s manželem Josefem, světoznámým botanikem, v Sedloňově v Orlických horách. Přes výtvarno nejsem expert, ale co se mi líbí, to se mi líbí. A manžele Haldovy znám osobně, dokonce jsem od nich dostal (vlastně spíš moje žena) velkou monografii, kterou pan Josef napsal a paní Jarmila fantasticky ilustrovala, knihu s názvem Hořce, kde je těchto rostlin popsáno a v barvách zobrazeno nespočet. Však Haldovi vydali i monografie prvosenek, pivonek a lýkoců a získali za ně velké uznání až za oceánem ve Spojených státech. Možná právě tahle služba manželovu oboru - námětová specializace - botanickou malířku inspirovalo, že pak vytvářela výtvarné cykly i jiného zaměření. Malby, deskové dřevěné plastiky, loutky atakdále například českých panovníků a jejich manželek, mytologických i historických, ale také postav z Babičky Boženy Němcové nebo z nejnámějších oper, z Prodané nevěsty, Rusalky, Čerta a Káči, z Figarovy svatby a dalších, obdivované diváky při inscenacích těchto hudebních děl v loutkových divadlech. Oni si už rodiče a prarodiče paní Jarmily, dvě generace rodiny Havlíkovy, od počátku dvacátých roků minulého století začali v Praze s loutkařením. Její strýc a otec stáli u zrodu pražského Ústředního loutkového divadla, prvního profesionálního toho druhu u nás. A já mám od jubilantky doma, abych se vrátil do dneška, barevně kreslenou mapu Orlických hor, kterou si prohlížím vždycky, když hledám, do kteréže vesničky, kde jsem ještě nikdy nebyl (nebo už dávno), měli bychom se konečně (nebo znovu) podívat. Také knihy pohádek, které ilustrovala, si rád čtu, a třebaže, opakuji, nejsem znalec poměrů v současném českém výtvarném umění, je mi jasné, že v něm má Jarmila Haldová místo nejčestnější. Aneb - ani ti, co žijí a pracují mimo Prahu, třeba jako ona v Sedloňově nad mými městy Opočnem a Dobruškou, nejsou žádná jen tak ořezávátka. Tak hodně práce a zdaru do dalších let, paní Jarmilo!

Z regionální literatury ilustrovala například Pohádky z Orlických hor spisovatele Josefa Lukáška nebo Příběhy ze starých listin od Jiřího Macha. Pro spolek ABAKUS vytvořila v roce 2009 Opočenský betlém a ilustrovala mapu Rodný kraj Františka Kupky (viz výřez). Její pohlednice s poštovní tematikou Sedloňova jsou k dostání v Poštouně U Maxmiliána.

Tůdle Nůdle

Věk je pouze číslo. Pro pána Jána, že tuhle něco píchlo nebo přibýly vrásky, natož pak nějaké kilo. Tůdle, řekli si členové spolku Senioři z Opočenska a vrhli se do aktivit, které by jim mnohý třicátník v lenošce mohl závidět. Paní Míla Rohlenová (na snímku vlevo s výtvarnicí Jarmilou Haldovou) se svými věrnými nabízí společenské aktivity pro všechny generace.

Především jejich zásluhou se podařilo v Opočně uspořádat II. ročník akce Za betlémy do Opočna. Úctyhodný počet více 120 betlémů zdobících výlohy a okna potěšil na přelomu roku návštěvníky města i místní. Na rok 2022 plánují další setkání s herci, výstavy, tvoření seniorů s vnučaty a procházky zajímavými místy našeho kraje i zájezdy po naší vlasti. Jejich filozofie je:

Tůdle - my jsme stále duchem svěží. Přidejte se k nám.

T: 603 725 351, E: seniorizopocenska@seznam.cz

HOMO ČEPELKA

Tak to je velký človíček, kterého bychom mohli uvádět téměř ve všech kapitolách naší NUDLE. A to zase ne. On je totiž kapitola sama o sobě. Miloň Čepelka je kumštýř tak výjimečný, až je všední. Nebo naopak? A všichni máme pocit, že je pouze náš. Parádně to kdysi vystihl Ivo Kašpar:

„Vždycky, když poslouchám Miloň Čepelku, ať v rádiu nebo z jeviště, lituji, že není rodákem z Opočna. Zavinila to doba. Tehdy před válkou se děti častěji rodily doma za účasti maminky (to se vlastně dodnes nezměnilo) a přispění porodní báby. A tak se Miloň narodil v Pohoří. Je pravda, že Pohoří není daleko – nějaké dva kilometry, je pravda, že po šesti týdnech byl Miloň převezen do Opočna (pamětníci tvrdí, že i kousek cesty šel), ale co naplat, opočenským rodákem není. Navrhují proto, aby město Opočno vyhlásilo, jako první! nejen v Čechách, institut tzv. čestného rodáctví, které by bylo právně postaveno na roveň rodáctví z místa.“

Loňský rok patřil Miloňovi. Právem. Kam jsi vkročil, tam zaváněl. V dobrém slova smyslu. Nejen na Opočensku, ale ve všech koutech naší vlasti, kde mu chtěli společně poděkovat. Na koncertech, v knihovnách, klubech i divadlech, v kinech, v tisku i televizi. Dokonce „... otevřete lednici a v ní Miloň“. Skutečně. To není variace vtipu populárního v dobách totalitních. Dobrušský pivovar uvařil 12° světlý ležák Miloň s doporučením dne konzumace 23. září 2021 – v den oslav jeho významného jubilea. Na Dobrušské klapce ho pokřtila opočeňka Miss World Taťána Kuchařová. To se povedlo - rošťáci Dobrušťáci.

Foto: Tomáš Teglý

Miloň Čepelka, Čestný občan Nového Knína, Opočna, Pohoří a Přepych, obdržel v roce 2016 ocenění Osobnost Rodného kraje Františka udělované spolkem ABAKUS těm, kteří významnou měrou přispěli k rozvoji kultury a uchování tradičních hodnot kraje blízkých měst Opočna, Dobrušky a Jaroměř. Na snímku s Olgou Castiellovou Hostovskou, dcerou spisovatele Egona Hostovského.

Oslavenec z roku 2021

Bylo mi asi tak deset let, když jsem se platonicky zamilovala. Moji rodiče od malička dbali na mé dobré vzdělání, a tak mi před spaním pouštěli na magnetofonu nahrávky představení Divadla Jára Cimrmana. Při poslechu Hospody Na mýtince jsem se nemohla nabažit zvukného hlasu jedné z postav. A což teprve, když se hrabě Zeppelin dal do zpěvu! Byla jsem nadšená, když jsem zjistila, že majitel toho okouzlujícího témburu je někdejší spolužák a souseď mého otce Miloň Čepelka. „*Nastoupil jsem po něm jako pomocník v knihovně, když odešel na gymnázium,*“ vzpomínal táta a dodával, „*bylo jasné, že on jediný z nás je předurčen pro uměleckou dráhu. Zatímco my jsme hráli zaháněnou, Miloň pospíchal s houslemi do hudební školy.*“

Bývalí spolužáci se začali častěji potkávat až v nedávných letech, o prázdninách v Opočně. Když jsem začala psát, měla jsem tu troufalost požádat pana Čepelku, který je sám plodným autorem, aby se stal kmotrem jedné z mých knížek, jež se odehrává ve městě nápadně podobném Opočnu. Vděčím mu také za laskavé rozhlasové recenze mých literárních počinů a vždycky je mi velkou ctí, když se v Opočně sejdeme i s jeho skvělou paní Hanou na pár slov u zákusku, kávy nebo sklenice vína.

Těším se na další taková milá setkání a oslavenci ze srdce přeji všechno nejlepší, hodně zdraví a neutuchající inspiraci. Nám ostatním přeji, aby jeho libozvučný hlas přinášel radost dalším a dalším posluchačům, divákům a návštěvníkům koncertů, tak jako jeho knihy nosí radost velkým i malým čtenářům.

Pavla Horáková

Náš děda jménem Nuel

*Milý pane Čepelko,
přejeme Vám vše nejlepší k narozeninám. Moc jsme si
chvíle na besedě s Vámi, nejen o knize Děda jménem
Nuel užili, děkujeme.*

*Žáci a učitelé ze Základní školy Františka Kupky
v Dobrušce*

A my, méně fotogeničtí než žáci školy, se k přání připojujeme alespoň slovem: Hodně zdraví a elánu, kamaráde.

Tvoji přátelé ze Společnosti sobotní dopolední kávy.

Z POŠTOUNÍ SCHRÁNKY

Vážení čtenáři.

Některé věci jsou skutečně nevyzpytatelné, tzv. mezi nebem a zemí, na závěr roku 2021 se nám do toho přimíchalo patrně i peklo, a tak připravované akce na prosinec nedopadly podle našeho přání. Přesto Poštouna U Maxmiliána zprostředkovala kolem 300 pohlednic Nebeské pošty Ježíškovi. Vánoční pohlednice s ilustracemi Petra Netíka se rozletěly do všech koutů světa opatřeny speciálním razítkem a mnohé i s podpisem přítele Anděla Páně, režiséra Jiřího Stracha.

A co zrušené Čertoviny s Maxmiliánem? Mám je v šuplíku a v roce 2022 je zvládnem s plnou parádou.

Přejeme vám do roku 2022 zdraví, lásku, vzájemnou ohleduplnost a nezbytný optimismus.

Váš Posel dobrých zpráv – Poštouník U Maxmiliána, spolek ABAKUS a jeho příznivci.

Foto: Jiří Franc

Tři králové rozdávali radost

I do Mokrého zavítali Tři králové, aby rozdávali radost drobnými dárky a zpěvem. Na hospicovou péči a provozně technické zázemí pro sociální služby a zdravotní péči jim Mokerští do kasičky přispěli částkou 8 229 Kč. Na Dobrušsku bylo darováno celkem 774 473 Kč. Všem dárcům děkujeme. Za mokerské Tříkrálové skupiny Iva Francová a Zuzka Krsková.

S Barunkou do roku 2022

Do nového roku 2022 přejeme všem lidem dobré vůle

Folklorní soubor BARUNKA Česká Skalice

S folklorním souborem Barunka jsme navázali spolupráci v červnu 1999 u příležitosti výstavy Jarmily Haldové na téma Babička Boženy Němcové s dřevorezbami a loutkami rodiny Haldových za účasti filmové paní kněžny - Květy Fialové. Expozice byla umístěna v nynějších prostorách Výstavní síně Františka Kupky a Luboše Sluky v Opočně. To jsme však ještě netušili, jak blízko má vedoucí souboru k Opočnu. Pamětníci si určitě vzpomenou na jejího dědečka z Přepych, autobusového dopravce - jezdili jsme s Krušinou.

Přepyšské rodačce Martině Pavlasové rozené Voltrové a celému souboru Barunka přejeme hodně úspěchů. Děkujeme za krásné společně strávené chvíle při jejich vystoupeních. na slavnostním vyhodnocení Vesnice roku královéhradeckého kraje 2017 v Přepychách nebo při dožínkách v Pohoří.

Soubor, který se zabývá kulturním dědictvím a zvyky především z okolí Úpy, vstoupil letos do čtvrté dekády své činnosti. Za uplynulých 30 let se v něm vzdělávalo na 500 dětí v oblasti pohybové a taneční průpravy, hudební teorie a praxe, komplexní estetické výchovy. Vytrvalá práce souboru dlouhodobě přináší regionu uchování hodnot v oblasti kulturního dědictví.

Kraj, Spolek ABAKUS

A šlo to. Srdcaři.

Pěkný pozdrav nám do Poštouny U Maxmiliána dorazil ze Švýcarska od manželů Brichových včetně fotografie klubové vlaječky, kterou si mladí soupeři před začátkem utkání předávali. Sportovec JarDA Brich trénoval počátkem 80. let žákovské hokejové mužstvo. Jedním z jeho svěřenců byl Martin Šnajdr, který na své sportovní začátky v dresu TJ Spartak TESLA Opočno vzpomíná.

Za vlaječkou žákovského hokejového mužstva se skrývá obrovské nadšení rodičů pyšných na naše sportovní výsledky. Skvělé výkony nás dovedly k zápasům s týmy z větších měst s hokejovou tradicí a především s bohatším zázemím. Abychom se necítili jako chudí příbuzní, ujala se členka realizačního týmu Zdeňka Seidelová vytvoření důstojné image mládežnických družstev. O tom, že se jednalo o tvorbu tzv. na koleně, jsem se dozvěděl až později. Výšivky na čepicích, nášivky na dresech, medaile, diplomy i vlaječky se vyrovnaly těm od soupeřů. Podklady pro tisk vlaječek a diplomů vznikaly ručně překreslením na pauzák. Vše za pomoci pravítka, kružítko a křívítka. Něco od oka. Tuctové diplomy nesoucí komunistické symboly nahradila vlastními s panoramatem Opočna. Barevný tisk zajistila v ADASTu Dobruška. Vlaječky byly doplněny zlatou šňůrkou ze STUHY Dobruška, původně vyrobenou pro renovaci trásní Hynaisovy opony Národního divadla. Desítky vlaječek pro mladé hokejisty, kteří ještě neměli k dispozici krytý stadion, tak vznikaly v opočenském paneláku. Forma na plastové medaile byla vyrobena v Tesle, zhotovení medailí na vstřikovacím lise zajistilo Kovodružstvo Nový Hrádek a obarvení na zlatou, stříbrnou a bronzovou doma v paneláku. A my se cítili jak profici. Z této opočenské hokejové líhně, kdy se kluci převlékali v kabinách z odstavených železničních vagonů vytápěných olejovým radiátorem, se rekrutovali skvělí hráči - např. Dušan Felcman nebo Martin Brich, starší syn Jardy Bricha, jenž reprezentoval Švýcarsko na MS 1995 ve Stockholmu. Děkuji všem srdcařům, kteří nám věnovali svůj volný čas a ještě mnohé navíc, patří jim naše úcta. Na těchto základech žije opočenský hokej dodnes.

PS: Ještě než jsme článek dali do tisku, požádali jsme Jardu Bricha o jeho vyjádření. Odpověď rádi otiskujeme v plném znění:

Je pěkné, že se vrátíte v téhle šedivé době k báječným dobám opočenského hokeje. V tom článku by patřilo poděkování

PS: Ještě než jsme článek dali do tisku, požádali jsme Jardu Bricha o jeho vyjádření. Odpověď rádi otiskujeme v plném znění:

Je pěkné, že se vrátíte v téhle šedivé době k báječným dobám opočenského hokeje. V tom článku by patřilo poděkování

všem, kteří se v té době pohybovali kolem stadionu, ať to byli časoměřiči nebo rozhodčí, kteří ochotně a bez odměny vypomáhali při organizování přátelských zápasů. A také rodičům, kteří obstarávali dopravu, šlo-li o utkání mimo Opočno. Vždyť ceny benzínu byly tenkrát v porovnání s platy vysoké.

Přeji vám v Opočně hodně úspěchů, Jarda

Vše odstartovalo během hokejové sezóny 1980-81 na turnaji v Rosicích u Brna. Mimo jiné tam kluci nastoupili i proti ZETORU Brno! A dali jim gól hned v první minutě, i když naši byli mladší. Byl to turnaj elévů, naši kluci byli elitní příprava. Výsledek zápasu byl 1:19, ale ten první gól Brňanům vyrazil dech! Jarda tam kluky přihlásil, aby si vyzkoušeli hru proti silnějším soupeřům. A ti se na ně hodně vytahovali... Tak tam jsem se rozhodla s tím něco dělat. A povedlo se to.

Zdeňka Seidelová

Rodáci a přátelé Rodného kraje Františka Kupky.

Stále usměvavá Jitka Kvasňová (na snímku se Zdeňkou Seidelovou) provozovala od 90. let turisty vyhledávané ubytovací i restaurační služby v Opočně. Po 25 let vyhlášený penzion Orchidea ukončil provoz.

Škvoreckého swingující Zbabělci na prknech Klicperova divadla

Josef Škvorecký, rodák z Náchoda, od jehož smrti v kanadském Torontu uplynulo počátkem letošního roku již deset let, napsal záhy po únoru 1948 svou románovou prvotinu ZBABĚLCI o květnových dnech konce druhé světové války ve „smyšleném“ Kostelci. Hlavním hrdinou románu je Danny Smiřický, autorovo alter ego, který prochází i dalšími Škvoreckého díly.

Román nutně musel při svém prvním vydání v roce 1958 vyvolat bouři nesouhlasu formující se socialistické literární kritiky. Autorovi bylo vyčítáno, že kniha „...je celým svým duchem hluboce cizí naší krásné demokratické a humanistické literatuře. Je umělecky nepoctivá, nepravdivá a cynická...“ atd. atd.

Bodejť by ne, když Škvorecký nepostavil do středu revolučního kvasu soudruhy, kteří bojovali po celou válku v hluboké (často velmi hluboké!) ilegalitě, partyzány posledních dnů, hrdinnou Rudou armádu, ale několik květnových dnů zachytil na pozadí příběhů skupiny mladých chlapců a dívek, kteří milují jazz, čtou anglickou a americkou literaturu, rádi tancují na swing, prožívají první lásky i zklamání.... Pak se revoluce celkem logicky „...vodkládá na neurčito.“

Krátce před Vánocemi 2021 nastudovalo dramaturgyně tohoto románu královéhradecké Klicperovo divadlo. Literární předlohu zpracovali klicperovská dramaturgyně Lenka Smrčková a umělecký šéf souboru Pavel Khek, který měl i režii tohoto náročného opusu. Dramaturgii jsem očekával s napětím a otázkami, zda a jak lze Škvoreckého mnohovrstevnatý text převést na divadelní jeviště. Po zhlédnutí jedné z prvních repríz musím říci, že se to podle mého názoru podařilo měrou přiměřenou a současně vrchovatou. Inscenace je skvělá zejména díky živé jazzové kapele, která „šlapé“, a především vynikajícímu představiteli Dannyho a neméně vynikajícímu saxofonistovi Williamu Valeriánovi. Vedle něj se blýsknou dobrými pěveckými i tanečními výkony i další hráči a zpěváci a zejména představitelka paní Wintrová Martina Nováková sklídila za svou interpretaci swingové klasiky potlesk na otevřené scéně. V této části je představení úžasnou podívanou. V druhé části inscenace poněkud upadá do popisnosti a zejména finální válečná scéna je recitačním voice-bandem trochu z jiného těsta.

Nicméně královéhradečtí Zbabělci rozhodně stojí za to vidět a v tomto případě i slyšet. Samozřejmě, že mnohé z toho, co Škvorecký – mistr slova – vložil do textu svého románu, je třeba si přečíst v předloze.

Zdeněk Zahradník

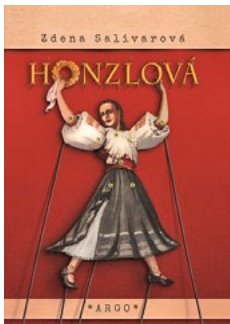
Z knihovny

U Mokřinky v Mokré

Doporučuje knihovnice a kronikářka

Dáša Honsnejmanová

Zdena Salivarová-Škvorecká, HONZLOVÁ

Román vydalo nakladatelství Argo. Na závěr knihy je uvedeno poděkování paní Heleně Axler a paní Narcise Vacovské Delacroix, členkám spolku ABAKUS v zahraničí. Velmi nás těší, že příznavkyně projektu Rodný kraj Františka Kupky podpořily vydání knihy s vazbou na náš kraj. Autorka je vdovou po Josefu Škvoreckém.

Román pojednává o 50. letech v Československu. Zdena Salivarová jej začala psát v Praze a dokončila až po své emigraci v Torontu. Kniha je autentická. Autorka si reálie nevymýšlí, ale přetavuje osobní zkušenosti, danou historickou epochu popisuje sugestivně a živě.

Divadelní adaptaci uvádí divadlo ROKOKO Praha.

Miloň Čepelka, POKRÝVAČ

Novela Pokrývač, kterou vydalo Nakladatelství ČAS, pojednává o dobách husákovské normalizace, kdy si lidé s uměleckými ambicemi v tzv. šedé zóně namlouvali, že přes všechny strachy a úhybné manévry mají své životy pod kontrolou. Příběh vyprávěný s ironickým nadhledem je autorovým holdem češtině, slovně i stylisticky tak rozmanité.

Jiří Mach, MÍSTA ZASTAVENÉHO ČASU

Vydalo nakladatelství NATURA Hlinné v roce 2021.

Autor o své knize říká: „Tentokrát jsem se zaměřil na místa posledních odpočinků našich předků v regionu Orlických hor a podhůří. Dočtete se o mohylách v Halíně i na Chlumu u Dobrušky, o židovských hřbitovech, o zaniklých hřbitovech, o místech odpočinku významných regionálních osobností, o válečných obětech a mnohých dalších souvisejících událostí.“

Petr Ondráček, BAGATELA MEZI LEDY - Pod plachtami do Země Františka Josefa

Knihovna U Mokřinky získala do svého fondu další knihu námořního kapitána Petra Ondráčka. Kniha popisuje dvě plavby české vlastnoručně postavené plachetnice Bagatela v severních ledových vodách Arktidy. Ty se uskutečnily v letech 2018 a 2019 v Barentsově moři partou českých jachtařských nadšenců a kamarádů.

Kapitán Petr Ondráček je prvním Čestným občanem obce Mokré, odkud v roce 2011 zahájil cestu kolem světa s vlastnoručně postavenou plachetnicí Singa - projekt Solo Nostop Around Sailing (pokus o překonání světového rekordu v sólové nonstop plavbě kolem světa).

Sním či bdím?

Obrazy našeho kamaráda.

Přání do nového roku nám poslal i náš kamarád, malíř a keramik, Petr J. Špaček. Obraz, na kterém zachytil Nové

Město nad Metují, nezůstává nic dlužen krásné sváteční atmosféře umocněné betlémem, jak je také město nazýváno. Při návštěvě Opočna si pořídil několik skic. Možná se s finální podobou vybraných míst brzy setkáme na některé z jeho výstav. A malý tip na výlet - navštivte Muzeum Emila Holuba v Holicích, na jehož expozici se podílel.

Do hájenství ručiček plných času

Hodinky PRIM - sběratelé po nich prahnou a nově jim propadla i generace narozená po revoluci. Navštivte expozici Muzea v Novém Městě nad Metují představující výhradně hodinářské výrobky vzniklé v tomto městě. Jedná se o jedinou stálou výstavu hodinek a hodin značky PRIM v České republice. O věhlasu *Primek* svědčí, že jejich šťastnými majiteli se stali např. pokořitel kanálu La Manche František Venclovský, mořeplavec Richard Konkolski, prezident USA George Busch či herec Alain Delon.

Spolek ABAKUS propaguje výrobky z Rodného kraje Františka Kupky. V roce 2007 se stala šťastnou majitelkou hodinek značky PRIM, limitované serie František Kupka - Člověk a Země, starostka obce Puteaux, kde Kupka strávil většinu života.

Varhany s rodným listem z Přepych

Varhanář Ivan Bok navrátil baroknímu nástroji v klášterním kostele Narození Páně v Opočně plný hlas charakteristický pro 18. století.

Varhany a dění okolo nich obohatí kulturní vyžití a přispějí k turistické přitažlivosti města a jeho okolí.

Varhany byly původně postaveny pro kostel sv. Prokopa v Přepychách v roce 1747. Do Opočna byly protokolárně předány 17. 6. 1875. Není proto s podivem, že i přepyšští rádi přispěli k jejich obnově. V pravidelném provozu jsou od Tří králů 2022 a požehnány budou 23. 4. 2022. Slavnostní mši svatou celebruje J. E. Mons. Jan Vokál, biskup královéhradecký. Dle slov restaurátora Ivana Boka by se to nepodařilo bez velkorysého zázemí a všeobecné podpory ze strany paní starostky Přepych Zdeňky Seidelové. Na financování výdajů farnosti ve prospěch projektu se podílelo svými dotacemi město Opočno, Královéhradecký kraj a bezpočet dárců.

-vzde-Kraj-

Nebeskou poštou posíláme vzpomínku

Ve věku 85 let zemřel 18. prosince 2021 jeden z nejúspěšnějších domácích pistolářů Ladislav Falta, stříbrný v rychlopalbě z olympijských her v Mnichově 1972. Startoval na třech olympiádách, po devátém místě

Ladislav Falta, rodák z Opočna, Čestný občan Obce Mokré.

z Tokia a desátém z Mexika jej v Mnichově o jediný bod předstihl pouze vítězný Polák Józef Zapędzki. Stříbro získal i na MS 1970 ve Phoenixu, kde přispěl ke dvěma týmovým triumfům. Třikrát se stal individuálním mistrem Evropy, kromě rychlopalby také ve velkorážní i standardní pistolí. Po ukončení závodní kariéry se stal reprezentačním trenérem a zakládajícím členem Československého klubu olympioniků. Stál i u zrodu střeleckého klubu LEV Hradec Králové.

Dagmar Honsnejmanová

O zakletém čertovi a jelenu osmnáctěráku

Orlické hory a podhůří jsou plné čertů. A pokud již vymizeli, tak alespoň pozůstatků po nich, čertovin, objektů a přírodních útvarů nesoucích jejich jméno, a samozřejmě pověstí. Jak je to s čerty v našem revíru Rodného kraje Františka Kupky, na jsme se zeptali Josefa Lukáška, autora Pohádek z Orlických, v kterých se to čerty jen hemží.

„Honitby šlechtického rodu Colloredo-Mansfeldů zahrnují historicky i revír Sedloňovský. Samotný vznik obce je opředen pověstmi, natož potom událostmi, které se odehrály v kdysi hlubokých nepřístupných lesích. Stopy tu zanechali různí rarášci, ale především čerti. Jedna z pověstí vypráví o zakletém čertovi a jelenu osmnáctěráku.

Příběh, jenž započal jedné noci za svitu měsíce, zachytila ilustrátorka Pohádek z Orlických hor Jarmila Haldová na své dřevorezbě. Pověst nebyla dosud publikována, ale pokud jste zvědaví, vezte, že odpověď naleznete během letní turistické sezony v Poštouně U Maxmiliána v Opočně. A nezapomeňte navštívit zámek, kde paroží bájněho jelena uvidíte. Jen je zapotřebí řádně se rozhlížet a vybrat to pravé. Ono to totiž není jen tak. Na opočenském zámku se nachází přes 700 ks paroží vysoké zvěře - jelenů a srnců.“

Rodáci z Opočna

Držitel několika Českých lvů za filmový střih Alois Fišárek ml. a Ivana Šafářová, rozená Vallová, dcera posledního knížecího zahradníka Bohumila Vally. Autorem portrétu pětileté Ivany Vallové je malíř Alois Fišárek

V roce 2022 na návštěvě u knížete pána

Do nové turistické sezony vstupuje zámek Opočno obohacen o novou expozici umístěnou ve 2. patře, veřejnosti dosud nepřístupném.

Fandovství a profesionální přístup kolektivu pečujícího o renesanční klenot Rodného kraje Františka Kupky odhaluje život na zámku před 100 lety.

Expozice je věnována životnímu příběhu knížete Josefa II. Colloredo-Mansfelda a jeho rodiny. Instalaci expozice předcházelo studium dobových dokumentů, korespondence, fotografií a filmů z počátku 20. století včetně svědectví pamětníka, opočenského rodáka Luboše Sluky.

Instalaci expozice předcházelo studium dobových dokumentů, korespondence, fotografií a filmů z počátku 20. století včetně svědectví pamětníka, opočenského rodáka Luboše Sluky.

K návštěvě zve

DaRek

Instalace nových expozic si vyžádala zrestaurování dřevěných podlah, výmalb, tapet a čištění dřevěného obložení stěn a štukových stropů. Poté následovalo pod odborným dohledem vybavení prostor mobiliářem přibližujícím atmosféru kolem roku 1922.

Dřevořezbu věnovala výtvarnice Jarmila Haldová panu Jiřímu Dolejšimu z Čánky, jenž je po desetiletí duchem mnoha společenských akcí na Opočensku.

starší, který v období II. světové války měl svůj ateliér v přízemí zámeckého letohrádku v Opočně.

Rok 2021 byl požehnaný na výročí významných rodáků „Rodného kraje Františka Kupky“. Vzpomenuli jsme i dvou významných malířů, kteří většinu svého života působili ve Francii, a v Paříži našli i místo posledního odpočinku: Františka Kupku (*1871 Opočno) a Josefa Šímu (*1891 Jaroměř). O tom, že cesta k důstojné vzpomínce nebyla jednoduchá, svědčí korespondence s našimi partnery, jejíž obsah ve zkrácené podobě otiskujeme.

Po Josefu Šímovi je, doufám, na řadě Toyen

„Ukažte mi, jak pečujete o místa posledního odpočinku vašich (nejenom) slavných rodáků, a já vám řeknu, jak kultivovaná a kulturní je vaše společnost.“ To jsou slova Miloše Čuříka, který jako soukromý badatel v oblasti hřbitovního umění upozorňuje na neutěšený stav míst posledního odpočinku našich rodáků, ke kterým se tak hrdě hlásíme. Jeho úsilí společně s Šímovými přáteli a SUPŠ Zámeček bylo završeno 13. července 2021 odhalením repliky původního náhrobního kamene s nápisem Joseph Sima 1891-1971, na hřbitově Thiais u Paříže. Slavnostní ceremonie se zúčastnil český velvyslanec ve Francii Michal Fleischmann.

Osamocený hrob na pusté planině. Repliku původního náhrobku doplňuje dílo sochaře Vladimíra Škody, žijícího v Paříži. *Foto: Eva Bednářová*

„Ani ve zlém snu by mne nenapadlo, že to bude trvat dlouhých 14 let, než bude místo na pařížském hřbitově v Thiais, kde jsou uloženy ostatky česko-francouzského malíře Josefa Šímy, osazeno, dle mého názoru, zbytečně „obohacenou“ replikou jeho původního náhrobku-prosté žulové stély. Ten jsem vyfotografoval v roce 1999, aniž bych tušil, že to dnes pravděpodobně bude jeho jediná na fotografii dochovaná podoba. V roce 2007 byl již náhrobek zničený. Doufám, že na řadu přijde pietní místo významné česko-francouzské malířky Toyen na hřbitově Batignolles v Paříži. Na zanedbaném náhrobku je její jméno téměř neznatelné.

Věřím tedy, že dobrý stav míst posledního odpočinku obou význačných představitelů moderního českého a evropského výtvarného umění zůstane zachován i v budoucnosti a nebude již důvod k další oprávněné kritice.

Miloš Čuřík, novinář

Se stélou ze Zámečku u Plzně do Thiais u Paříže

Pedagožka Střední uměleckoprůmyslové školy Zámeček v Plzni Eva Bednářová vzala před časem své studenty na poznávací zájezd „Proč jeli Kupka a Šíma do Paříže?“. K cílům cesty patřila i návštěva hrobů slavných malířů v Paříži – Františka Kupky a Josefa Šímy. K překvapení výletníků však Šímův hrob už neexistoval. Z neznámých důvodů byl srovnán se zemí a každým dnem hrozilo jeho úplné zrušení. A tak vznikl nápad tuto smutnou skutečnost napravit. Byla vytvořena replika původního Šímovy pařížského náhrobku. Jejího zhotovení se ujal bez nároku na honorář absolvent SUPŠ Zámeček v Plzni.

Kopii skromného náhrobku - stély - vytvořil absolvent Střední uměleckoprůmyslové školy Zámeček v Plzni Daniel Doležal. *Foto: Miroslav Vránek*

Na naší škole jsme pořádali Šímovský rok, pořádali jsme přednášky a klauzury byly inspirovány Šímou atp., v rámci onoho roku jsem také pracovala na obnovení hrobu, jednala s oběma velvyslanci a spojeným úsilím s paní Lenkou Stránskou, Milošem Čuříkem, Pavlem Chalupou a samozřejmě panem velvyslancem Fleischmannem se nakonec věc povedla.

Myslím, že doplnění původního vzhledu Šímovy hrobu o současnou moderní plastiku je vhodné řešení vystihující ducha a životní pouť Josefa Šímy. Šímův obdivovatel Vladimír Škoda patří k nejvýznamnějším současným českým sochařům. Šíma si zaslouží pozornost takové úrovně.

Eva Bednářová, SUPŠ Zámeček u Plzně

RODNÝ KRAJ
FRANTIŠKA
KUPKY

© spolek ABAKUS, autor projektu

Velvyslanec České republiky ve Francii Michal Fleischmann u schránky s ostatky Františka Kupky.

regionální občasník

NUDLE

Vizionáři Rodného kraje Františka Kupky 21. století

M&T MANUFATURA V ČESKÉ REPUBLICE
V DOBRUŠCE ZALOŽENA V ROCE 1997

M&T
manufacture 1997

Klikašská tradice sourozenců Iva, Petra a Romana Ulichových. *Ivo Ulich, bývalý fotbalový reprezentační záložník, opočenský rodák, vyrůstal v Bohuslavicích, hrál v pražské Slavii i v dresu Borussia Mönchengladbach.*

SERVISBAL OBALY S. R. O.
V DOBRUŠCE ZALOŽENA V ROCE 1993

Zakladateli a majiteli firmy zabývající se výrobou a obchodem s obaly převážně z vlnité lepenky je rodina Horčíčkových.

Nadšenci z rodiště Korejze Blatinského

VENCLŮV STATEK
JAVORNICE V ORLICKÝCH HORÁCH

Penzion spjatý s osudy generací svých předků provozují manželé Chudobovi s rodinou. Pochutiny pro vás připraví přednostně z domácích výrobků Orlických hor a Podorlicka.